

RIGT

LÝ TOÉT – Bác Xá ạ, ở âm phủ thì nước ta mạnh nhất, không nước nào bằng.

Nhà thuốc LÊ - HUY - PHÁCH

HANOI - TONKIN

Lê-huy-Phách là một nhà thuốc có danh tiếng và được tin nhiệm nhất xứ Bắc. Bất cứ bệnh gì khó khăn nguy hiểm đến đâu đang thuốc Lê-huy-Phách đều mau khỏi cả.

Lê-huy-Phách là một nhà thuốc có thực học — đã làm được nhiều cuốn sách có giá trị, nhất là cuốn Nam Nữ Bảo-Toàn đã được Hàn Lâm viện Khoa-học bên Pháp (Académie des sciences) công nhận và các báo chí Tây Nam khuyến khích (Nam nữ Bảo-Toàn đã in lần thứ hai, giá Op.60 — ở xa gửi thêm Op.20 làm cước gửi (tất cả Op.80) — gửi mandat hoặc tem-hư cũng được — gửi « lĩnh hóa giao ngân » hết Op.95)

SÁCH BIỂU KHÔNG — a) Bảo Vệ Gia-Đình — là một quyển sách viết công phu gồm có 6 quyển; 1er) Bệnh ngứa: nói rõ những nguyên bệnh vì đâu mà có? — 2e) Hai bộ máy sinh dục: nói những bệnh thuốc về huyết của đàn bà, những bệnh về khí của đàn ông — 3e) Tiền nhĩ kinh giãn: những bệnh cam, sùi... của trẻ — 4e) Phong linh cần bệnh: nói rõ những bệnh phong linh — 5e) Ngũ lao cần bệnh: các bệnh ho, khản huyết, sùi, xuyễn, sùi, lao... — 6e) Bài trư mục thống: các bệnh ở mắt...

Giải thích rõ ràng từng bệnh một — cách phòng bệnh, cách chữa bệnh thực rất hoàn toàn — từ xưa đến nay chưa từng nhà thuốc nào viết được. Hối xin lại nhà thuốc hoặc các đại-lý, ở xa gửi Op.06 tem về nhà thuốc làm tiền cước.

VẠN NANG LINH BỔ

Thuốc này rất hay, bổ cho các cơ-thể người ta rất mau chóng. « Di tha tinh huyết », « bổ ngũ tinh huyết » nghĩa là lấy tinh huyết khác đem bồi bổ cho tinh huyết người ta, tức là thứ thuốc này dùng những cơ-thể của loài vật như: gấu hươu, cao ban long, tim lợn... Các thứ ấy chế hóa rồi hợp vào các vị thảo mộc rất quý... làm thành thứ thuốc Vạn-năng-linh-bổ này. Thuốc này đã kinh nghiệm nhiều năm. Ai dùng cũng rất lấy làm mỹ ý. Đến nay trăm phân được cả trăm, chúng tôi mới đem phát hành thứ thuốc này để giúp anh em các giới thêm phần sức khỏe. Ở thế-kỷ thứ 20 này, lớn tinh thần, ham vật chất, điện-khi nhiều. Nên đời nay, ít người tuổi thọ bằng đời xưa, thì có a) nội thương nhân ngoại) càng dễ làm, không những thế mà lại còn tìm óc cạnh tranh... biết bao nhiêu có nó làm hại sức khỏe của chúng ta. Bởi thế phải có thứ thuốc Vạn-năng-linh-bổ này để giúp đỡ anh em các giới thêm phần sức khỏe. Dùng thuốc này thân hình tráng kiện, phần khởi tinh thần, thêm trí khôn, tăng trí nhớ, làm việc lâu mệt, ăn ngon ngủ yên, khỏe mạnh luôn, tăng thêm tuổi thọ... Làm việc quá sức, tư-lự quá độ làm tổn hại đến sức khỏe và tinh thần: người hôm hêm, hao mòn sức khỏe, bệnh tật luôn luôn, tinh thần hết hoảng, bấn thần, hay đánh trống ngực, tim gan thấp thỏm... Người ốm mới khỏi, các cụ già sức lực yếu suy... dùng thuốc Vạn-năng-linh-bổ này bồi bổ sức khỏe rất mau chóng, khỏi hết những bệnh nguy hiểm bởi hại sức khỏe mới sinh ra. Bất cứ già, trẻ, lớn, bé đàn ông, đàn bà, đàn bà có thai, trong người mới mệt... dùng thuốc này công hiệu lạ lùng, sức khỏe thấy ngay, giá 1\$00.

ĐÀN BÀ BẮT ĐIỀU KINH

Hành kinh khi lên tháng khi xuống tháng, hoặc 2, 3 tháng mới hành kinh một lần, hay hành kinh 2, 3 lần trong một tháng, mà sắc huyết tím, nhạt... tức là kém huyết mà mắc bệnh kinh bất điều. Kinh đã không điều còn sinh nhiều chứng: vàng đầu, ả tai, mỗi xương sống và hành kinh, có khi đau bụng nổi hơn nữa!

Điều kinh chủng ngọc số 80, giá 1\$50: Riêng dùng cho các bà đã có chồng mà mắc bệnh bất điều. Dùng thuốc này đã điều kinh, lại mau có thai.

Điều kinh bổ huyết số 21, giá 1\$00: Riêng dùng cho các cô, dùng thuốc này kinh-nguyệt đều hòa, đỏ da thắm thịt, khỏe mạnh luôn luôn...

BỒ PHỄ TRỪ LAO

Phổi là cơ quan rất hệ trọng, luôn luôn thở hút, không thể nghỉ được một phút nào, thì những khi thở hít không đều, nóng phổi, bực hơi, tức ngực, phải tìm cách để phòng cho phổi được đều hòa. Phổi gù sinh ra những bệnh: khản, hầu, sùi, xuyễn, khạc huyết, lao, sùi... rất là nguy hiểm!

Thuốc Bồ phễ trừ lao Lê-huy-Phách số 89, giá hộp lớn 1p00, hộp nhỏ Op60 là một thứ thuốc chữa các bệnh ở phổi mau khỏi lắm. Bất cứ già trẻ, lớn bé có các bệnh ở phổi dùng thuốc Bồ phễ trừ lao này khỏi ngay. Công hiệu của thuốc này: Khỏi bệnh khản huyết, khạc huyết (khạc nhớt ra máu) — Khỏi bệnh xuyễn, sùi (khó thở, tức hơi) — Khỏi bệnh ho khan — Khỏi bệnh ho đờm — Khỏi bệnh ho gà — phòng trừ các bệnh lao phổi.

LƯƠNG NGHI BỔ THẬN

Đã chữa khỏi hàng vạn người có bệnh ở thận

Thuốc này bảo chế rất công phu, có vị phải tìm phơi hàng tháng để lấy thuốc khi; có vị phải chôn xuống đất đúng 100 ngày để lấy thổ-khí. Thuốc này làm toàn bằng những vị thuốc làm cho thận bộ được tinh khí cố tinh, và đất nhất là vị hải cầu thận. Thận là cơ quan hệ trọng cho sự sinh dục đàn ông. Thận suy sinh nhiều chứng làm kém đưỡng sinh dục:

Bại thận: đau lưng, vàng đầu, rụng tóc, ả tai, mờ mắt, tiểu tiện vàng, trong bất thường, thời thường mới mệt.

Vi thận: Khí cường đương, không cứ lúc nào, tinh khí không kiên được mà hết ra.

Mộng tinh: Mơ ngủ thấy đàn bà tinh khí cũng ra.

Hoạt tinh: Tinh khí không kiên, khi giao hợp tinh khí ra mau qua. Tinh khí bất sạ nhập tử cung: Tinh khí loãng, ra ri ri, không bền vào tử cung.

Liệt dương: Gân đàn bà mà dương không cường được.

Sau khi khỏi bệnh phong tinh, đau lưng, rụng tóc, chảy nước mắt, ướt quy đầu.

Có các bệnh nói trên, dùng « Lương nghi bổ thận » số 20 của Lê Huy Phách đều khỏi cả. Giá 1p.00 một hộp.

Thuốc này đã kinh nghiệm nhiều năm, chữa khỏi hàng vạn người có bệnh ở thận.

LẬU, GIANG - MAI

Uống thuốc Lê-Huy-Phách khỏi ngay

Thuốc năm 1935 số 70, giá Op 60 (thuốc lậu) khỏi rất mau, các bệnh lâu một mác: tức, buốt, dài rất, nóng bàng quang, ra mủ nhiều, ít, vàng, xanh.

Lậu chuyên trị mủ số 40, giá Op.50: Bệnh lâu kinh niên, thường háng ngay vẫn ra mủ. Hoặc bệnh phải đi phải lại 2, 3 lần... đã chữa chạy đủ các thuốc, tìm đủ các thứ thuốc, mà mủ vẫn còn, ả nhiều, dù ít, uống thuốc « Lậu mủ » số 10 của Lê-huy-Phách nhất định hết mủ ngay. Thuốc này hay lắm ai dùng cũng khỏi.

Giang-mai số 18, giá 1p.00: Lở loét quy đầu, mọc mào gà, hoa khế, phá lở khắp người, lên hạch lên soai, đau xương đau tủy, mới mác hay đã lâu, nặng hay nhẹ, uống thuốc Giang-mai số 18 của Lê-Huy-Phách khỏi hẳn.

Tuyệt trùng số 12, giá Op.60: Lậu, Giang-Mai chưa tuyệt nọc, tiêu tiện trong đục bất thường, có đầy, có cặn, nhọt nhốt ở trong đường tiêu tiện. Ăn độc, uống rượu, thức khuya, làm việc nhọc mệt hình như bệnh phục phát. Qui-dầu ướt, đỏ, bấp thịt rứt, ngoài da thường mọc những mụn nhỏ sắc đỏ mà ngứa. Ăn ngủ không đều hòa, thân thể đau mỏi, rụng tóc, mờ mắt, ả tai, đau lưng, hoặc di-tinh, mộng-tinh. Uống thuốc Tuyệt trùng số 12 này lần với Bồ Ngũ-tạng số 22, giá 1p.00, các bệnh khỏi hết, bồi bổ thêm sức khỏe.

Hai thứ thuốc này ai dùng qua đều khen ngợi. Cả đến người Tây, người Tàu đều có thư cảm ơn, và công nhận là một thứ thuốc hay nhất, không có thứ thuốc nào bằng.

Nhà thuốc Lê-Huy-Phách đã dọn lên N° 19 Đát Gia long

ĐẠI-LÝ CÁC NƠI: Haiphong: Nam-tân, 100 Boulevard Nam-dinh: Việt-long 28 Rue Champeaux, Thái-binh: Minh-Đức, 97 Jules Piquet, Hải-dương: Phê Văn, 3 phố Kho Bạc, Ninh-binh: Ich tri, 41 Rue du Marché, Bac-ninh: Vinh-Sinh, 161 phố Tiền-An, Hoang-y: Hoàng-dào, Quy, 5 Théâtres, Yên-hay Thiên-sinh-đường, 11 Avenue de la Gare, Cao-bang: Lưu-đức-Vỹ 24 Gallieni, Phủ-lý: Việt-Dân, 11 Rue Principale, Sơn-tây: Phú-Lương, 8 Avenue Courbet, Lạng-son: Lý-xuân-Quy, 10 bis Rue du Sel, Thanh-hóa: Thái-Lai, 6 Grand-Rue, Vinh: Sinh-Huy, 59 Phố Ga, Huế: Văn-Hòa, 29 Phố Eherl, Qui-nhơn: Trần-vân-Thường, Avenue Khải-Định, Nha-trang: Nguyễn-đình-Tuyên, Tuy-hòa: Thanh-Tâm, Phan-rang: Bazar Tu-son, Phnong: Ich công thường cuộc, Dalat: Nam nam được phòng, Quảng-ngãi: Lợi Hưng, Route Coloniale, Fafoo: Chiêu-Liên, 228 Pont japonais, Fa om Fenh: Huỳnh-Trí 15 Rue Ohier, Kampot: Bazar Song-Đông, Thatkhet: Maison Chung-kỳ, và khắp các tỉnh ở Nam-kỳ đều có đại-lý cả

Tổng đại lý tại Mỹ Tho: NAM-CƯỜNG-THU-XÁ

Giải thưởng văn chương TƯ LỰC VĂN ĐOÀN năm 1938 — 100^s

Chúng tôi xin nhắc các bạn nhớ hạn nhận bản thảo dự thi đến 31 Juillet 1938 là hết. Trước đã định trong tháng Novembre 1938 sẽ tuyên bố kết quả. Nhưng muốn để các bạn dự thi khỏi đợi chờ lâu, chúng tôi sẽ có xem xét rất sớm và tuyên bố kết quả ngay trong tháng Octobre 1938.

- Tiền đây xin nhắc lại thể lệ cuộc thi cho các bạn biết :
- Sẽ tặng tác phẩm có giá trị nhất trong năm, bất cứ về loại gì, tiểu thuyết, kịch bản, phóng sự, thơ, luận thuyết v.v. không nhân những tác phẩm đã xuất bản, đã đăng báo rồi hay phỏng dịch theo văn ngoại quốc.
  - Những tác phẩm dự thi, nếu là tiểu thuyết hay các loại khác thì ít nhất phải 100 trang giấy học trò; còn tập thơ thì ít nhất phải 30 bài.
  - Nhà văn nào đã một lần được giải thưởng nhất về một loại văn rồi, chỉ có thể gửi dự thi những tác phẩm về một loại khác mà thôi. Thí dụ đã được giải thưởng về tiểu thuyết năm nay, thì những tiểu thuyết năm sau không được dự thi nữa.
  - Theo như lệ thưởng, tác giả chỉ được ký biệt hiệu còn tên thật sẽ biên vào một mảnh giấy để trong phong bì. Ngoài phong bì để tên tác phẩm và biệt hiệu.

Tóc phềm dự thi gửi đến : Ô. Nguyễn trường Lân, Ngày Nay — 80, Đường Quan Thánh, — Hanoi

CHÍNH TRỊ VÀ ĐẢNG PHÁI

ĐỆ TAM QUỐC TẾ VÀ ĐỆ TƯ QUỐC TẾ

CHÚNG ta đã rõ về đại cương chủ nghĩa xã hội khoa học của Karl Marx, sự áp dụng của chủ nghĩa ấy vào thực tế và sự phân chia của đảng xã hội và cộng sản. Gần đây, chính đảng cộng sản cũng có sự phân chia ra làm hai phái nghịch nhau : phái theo Staline hay Đệ tam quốc tế và phái theo Trotsky hay Đệ tứ quốc tế.

Nhưng, trước khi xét đến nguyên nhân, nền tảng của sự phân chia ấy, ta cần phải hiểu qua thể nào là quốc tế lao động đã.

Muốn vậy, tôi mời các bạn đi ngược lịch sử, đến thuở thuyết xã hội của Karl Marx ra đời. Thợ thuyền thuở ấy bắt đầu có cảm tưởng rõ rệt về địa vị mình trong xã hội. Marx, Engels cùng đồng chí họ hào hiệp hết thảy đại biểu của lao động các nước để mưu cách hành động chung. Năm 1864, Đệ nhất quốc tế thành lập. Và năm đó, bắt đầu cuộc tranh thắng của thuyết Karl Marx với cái thuyết xã hội duy tâm. Đến năm 1872, sau cuộc thất bại của đảng xã Paris, sức mạnh của phái lao động rời rã, Đệ nhất quốc tế tan.

Dần dà, dần lao động lại phục hưng lại được lực lượng đã mất. Đến năm 1889, có một cuộc hội nghị lớn của các phái lao động theo chủ nghĩa xã hội. Đó là Đệ nhị quốc tế. Đệ nhị là quốc tế của các đảng xã hội, theo chủ nghĩa của Karl Marx, đồng lòng đi vào con đường giải cấp tranh đấu, nhưng trong vòng pháp luật và theo một lối hành động từ tốn để đạt cho đến lúc đủ sức để đánh đổ chế độ tư bản.

Rồi đến cuộc Âu chiến. Sự chia rẽ đã bắt đầu sinh ra, khi hội nghị bán đến vấn đề giải cấp lao động đối phó với sự chiến tranh. Đa số tán thành cái thuyết phái lao động của nước nào có quyền bênh vực cho nước ấy. Sự chia rẽ ấy dần dần trở nên rõ rệt hơn, rồi, sau khi đảng cộng sản chiếm đoạt được chính quyền ở nước Nga, đảng ấy họ hào hiệp giới thiệu Đệ nhị quốc tế, nghĩa là bỏ đảng xã hội, để nhập vào Đệ tam quốc tế, quốc tế của đảng

cộng sản. Năm ấy là năm 1919. Vậy Đệ tam quốc tế là hội nghị của hết thảy đảng cộng sản các nước, cũng như Đệ nhị quốc tế là hội nghị của các đảng xã hội trong thế giới cùng chịu chung một mệnh lệnh.

Đệ tam quốc tế ra đời không bao lâu, thì ngay trong bọn lãnh tụ đảng cộng sản Nga xảy ra nhiều việc bất đồng ý kiến. Nhất là từ khi ông Lênine, tay lãnh tụ cũ khỏi nhất của đảng, mất đi, sự chia rẽ càng thấy rõ. Một bên là phái Staline, một bên là phái Trotsky. Phái Staline thắng, Trotsky bị đuổi ra nước ngoài. Nhưng Trotsky vẫn không ngừng vận động để bênh vực cho thuyết của mình, và đến năm 1936, ông hô hào các đồng chí họp thành hội nghị để định phương châm chung : Đệ tứ quốc tế sinh ra đấy.

Trotsky và Staline đồng ý ở chỗ nào và không đồng ý về những vấn đề gì, đó là điều ta cần biết để phân biệt Đệ tam và Đệ tứ quốc tế.

Mục đích thì vẫn là chung. Huấn luyện đảng viên để theo đuổi công cuộc giải cấp chiến tranh, rồi thừa cơ chiếm đoạt lấy chính quyền, đặt ra nền độc tài của đảng để tổ chức xã hội thành ra một xã hội cộng sản.

Thế nào là một xã hội cộng sản ? Lúc giai cấp đã bị tiêu diệt, sự tranh đấu giai cấp không còn nữa, người ta lúc đó sẽ được hoàn toàn tự do cộng tác với nhau, không cần đến một cơ quan bó buộc nào nữa. Chính phủ sẽ diệt vong. Nhờ khoa học mở mang, người ta sẽ dùng máy móc để xuất sản thật nhiều những đồ cần dùng cho nhân-loại, cho tất cả nhân-loại, chứ không phải riêng cho một hạng người như trước. Nhân đó, sự cần lao không phải là một sự bó buộc nữa, mà không bó buộc, kết quả lại càng tốt tươi. Xuất sản đã được nhiều, nhiều quá sức tiêu thụ của thế giới, thì ai muốn dùng bao nhiêu cũng được. Tiền bạc sẽ không cần nữa, vì mọi người chỉ việc đến các

sở công mà lấy đồ ăn thức dùng về. Mà như vậy, không còn sự người này lấy nhiều quá, không đồ cho người khác, vì lấy quá nhiều cũng không dùng làm gì được. Nói tóm lại, trong xã hội cộng sản, người ta « làm được bao nhiêu thì làm, muốn lấy bao nhiêu thì lấy ».

Nhưng trước khi đến được cái trình độ cao xa ấy, xã hội còn phải qua một thời kỳ dự bị, một trình độ kém hơn. Trình độ ấy là trình độ xã hội. Buồi đầu, lúc lực lượng xuất sản chưa được hoàn toàn, các đồ dùng chưa làm được đủ cung dụng cho nhân loại, thì không có thể ai lấy bao nhiêu cũng được. Lúc đó cần phải theo cái thuyết : « ai làm được bao nhiêu thì lấy chừng ấy ». Ai không làm gì, cố nhiên là không có ăn. Lúc đó, vẫn còn sự bất bình đẳng trong xã hội, vì làm việc, có người khỏe, người yếu, có người thông minh, người ngu độn, vậy lẽ tự nhiên là có người dùng nhiều hơn, người ít hơn. Sự bất bình đẳng ấy sẽ tiêu diệt lúc nào xã hội đã đi đến trình độ cộng sản.

Theo phái Đệ tam quốc tế, nước Nga hiện giờ chưa đến được trình độ cộng sản, nhưng đã đến được trình độ xã hội rồi. Về mặt công nghệ, thì các đồ dùng xuất sản đã xung công hết. Ngân hàng, xưởng, mỏ, xe lửa, rừng rú không còn là của riêng ai nữa. Theo sự tiến hóa của khoa học, sự mở mang đã đi được một bước không lồ. Nga đương theo những bản chương trình to tát để đi tới một xã hội công đồng, và muốn đạt được chương trình ấy, hiện giờ còn cần đến nền độc tài của đảng. Phái Đệ tam quốc tế, xem đó, tin rằng ở một nước Nga, riêng một nước Nga, người ta cũng có thể lập thành một xã hội theo chủ nghĩa cộng sản. Tín tưởng đó dựa theo một thuyết của Staline. Chế độ tư bản ở thế giới tiến

(Xem trang sau) Hoàng-Đạo

Cần chấp hành tuần...

HIỆP ƯỚC Anh Ý đã ký. Thế là thuộc địa Ethiopia của Ý lại thêm được một nước Anh công nhận là thuộc địa của Ý. Kể thì giá nước Anh không công nhận nó là thuộc địa Ý. Ethiopia cũng vẫn là thuộc địa Ý như thường. Một điều thừa của hiệp ước.

Trong hiệp ước, Ý cam đoan rằng những binh lính Ý đương dự vào việc chém giết người Tây-ban-nha ở nước Tây-ban-nha, Ý sẽ rút hết về nhà nếu cuộc chém giết kết liễu. Nghĩa là khi nào tướng Franco sẽ không cần đến binh lính Ý nữa, nghĩa là nếu không có hiệp ước Ý-Anh thì khi ấy Ý sẽ vẫn rút hết binh lính ở Tây-ban-nha về. Hai điều thừa của hiệp ước.

Còn một điều thừa của hiệp ước cũng thừa nốt: là quyền lợi hai nước Ý, Anh ở Địa-trung-hải sẽ vẫn giữ nguyên như trước, không nước nào được nghĩ đến đổi thay. Xét cho cùng thì có lẽ cũng chẳng nước nào trong hai nước ký hiệp ước muốn đổi thay tình thế. Chẳng qua Ý chỉ dọa dẫm cho Anh hoảng mà những bộ lý chủ đó mà thôi.

Vậy thì hiệp ước Ý-Anh nếu không để dằn áp hai nước Đức và Nhật thì không còn có ý nghĩa gì nữa.

Ông Chamberlain muốn chặt bớt một đoạn của cái trục Tokio - Berlin - Rome. Nhưng liệu có chặt nổi không? Vì vừa rồi, Ý đã Đức chiếm Áo chắc không phải là không có « cấu » gì. Chẳng lẽ đương có một nước láng giềng bé nhỏ, yếu đuối như nước Áo lại đi rước nước Đức hàng chục ngàn quân để trở nên nước láng giềng đáng sợ của mình? Vậy biết đâu Đức không đã báo thâm Ý: « Báo để tôi chiếm Áo tôi sẽ để bác tự do chiếm... » mỗi nước, một xứ, một miếng ngon ngọt nào đó.

Chẳng thế mà hồi 1933, Đức vừa rục rịch định chiếm Áo, Ý đã đem ngay quân đến Brenner, làm Đức phải đánh trống lảng. Nhưng lần này, không những Ý không lúc giằng, không can thiệp, mà các quan chức Ý ở biên giới (cũng vẫn ở Brenner) lại còn ra chúc tụng các quan chức Đức ở bên kia biên giới nữa.

Vậy liệu ông Chamberlain có xoay cái trục Rome - Berlin - Tokio quay về phía mình và thành cái trục Rome - Paris - Londres được không? Và nếu xoay được thì liệu có khỏi hứa cho Ý một miếng gì ngon ngọt gấp hai cái miếng mà Đức đã hứa cho Ý để được tự do chiếm cứ nước Áo không? Nếu có thì cái nước Ethiopia thứ hai sẽ là nước nào? Nghĩ mà lo cho những nước nhỏ và yếu không may ở sát cạnh với những nước lớn và mạnh. Nước Tchecoslovaquia đã có dịp nghĩ thế, nhưng nước Yougoslavie có nghĩ thế không?

Đầu bên kia trục thì thế. Còn đầu bên này trục, còn Tokio? Người mình đương thì nhau bàn tán và lo dùm cho Nhật. Họ đồ rằng hiệp ước Ý-Anh đã ký thì Nhật sẽ bị có độc.

Nhưng biết đâu rằng cái trục ấy gãy - nếu quả thực nó gãy, - lại sẽ không có cái trục khác thế nào: Chẳng hạn cái trục Tokio - Moscou hay Tokio - Washington. Có thể lắm chứ. Trong chính giới quốc tế những sự xảy ra như thế rất thường có, và đã thường có. Ta cứ chờ xem và khi sự ấy xảy ra thực, ta đừng lấy làm lạ, cũng như ta không nên lấy làm lạ khi thấy Anh binh dân và Pháp rất bình dân của chúng ta trở nên hai nước bạn của nước Ý độc đoán.

Chí nước ta là sẽ chẳng trở nên cái gì cả.

KHAI-HUNG

Signez vos cheveux avec la merveilleuse Parfums Vénus à base de pure vaseline et de parfum exquis. Bassey-la. Vons l'adopter définitivement. Agent exclusif: Maison CHÍ LỢI 97, Rue Parriers - HANOI. Rubricité T. Ch.

Nay mai sẽ xuất bản:

NGÀY NAY SỐ ĐẶC BIỆT « THANH NIÊN »

Lần đầu, một cuộc điều tra rộng rãi và đầy đủ về Thanh Niên nước nhà. Về những vấn đề quan trọng đối với Thanh Niên ta hiện giờ.

Những mối lo nghĩ, băn khoăn của Thanh niên.

Những hoài vọng, và lý tưởng của Thanh niên.

Thanh Niên ta đi đâu?

Tương lai của Thanh Niên nước nhà.

Tất cả những vấn đề hiện thời của Thanh Niên mà Số đặc biệt NGÀY NAY sẽ giải bày một cách tường tận.

NGÀY NAY số đặc biệt « THANH NIÊN »

Chúng tôi mong các bạn đọc sẽ gom góp ý kiến và cộng tác với chúng tôi về số đặc biệt này cho được hoàn toàn. Sẽ có một mục « Thanh Niên điển đàn » để các bạn trẻ bày tỏ ý kiến.

CHÍNH TRI VÀ ĐANG PHẢI

(Tiếp theo trang trên)

hóa nhanh chậm tùy nơi, tùy xứ. Có xứ tiến rất mau, có xứ chậm và có khi lùi nữa. Trong sự tiến hóa ấy, ta có thể coi chế độ tư bản như một cái giây xúc xích, có khúc chắc, có khúc mỏng manh. Cuộc cách mệnh của giai cấp lao động có thể làm đứt giây vào khúc mỏng manh được. Thí dụ như một trận thắng của đảng cộng sản ở Nga, một nước chậm bước trên chế độ tư bản, nhưng nền kinh tế cũng đủ để lập thành xã hội công đồng.

Phái Đệ tứ quốc tế coi tin tưởng ấy là một điều lầm lẫn lớn. Trong một nước, sức mạnh của dân lao động có thể nhất thời phá vỡ quyền thế của giai cấp tư bản, nhưng muốn cho chủ nghĩa xã hội thắng, thì cần phải sự hiệp lực của các giới lao động các nước tân tiến. Nếu không, nếu chỉ có lập xã hội cộng sản trong một nước, người ta chỉ có thể đem sự nghèo khổ chung đến cho dân nước ấy, mà đã có nghèo khổ chung, thì thế nào cũng xảy ra sự tranh dành, sự tranh dành ấy sẽ đưa người trở lại chế độ tư bản cũ. Nhất là ở nước Nga, một nước công nghệ còn kém hèn, đứng ở giữa những nước tư bản công nghệ phát đạt hơn. Cho nên, ở đây, ngoài sự chi tiêu quá nhiều về việc quân nhưng, người ta thấy sự nâng cao việc sống của dân chúng rất chậm chạp. Hơn nữa ở đây sinh ra một nạn mới, nạn công-ngạch (Bureaucratie). Vì rừng xuất sản chưa đầy đủ để cung ứng cho toàn dân nên sinh ra một số ít người được hưởng nhiều quyền lợi hơn hết và không muốn bỏ quyền lợi ấy ra, giữ lấy chính quyền để tự bảo vệ lấy quyền lợi riêng của họ, trái ngược với quyền lợi chung của xã hội. Và cứ như thế mãi cho đến khi có cuộc cách mệnh đảo chính hay đến khi trở về chế độ tư bản.

Hoàng Đạo

CÂU Ô

Tìm việc làm

— Trẻ tuổi, đứng đắn, có bằng tú tài tây, muốn tìm một chỗ dạy học hoặc ở tư gia, hoặc ở trường tư thục ở các tỉnh xa

Hỏi: M. Phạm van Thuân 8 Rue du Charbon Hanoi

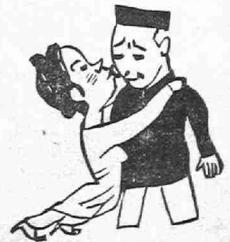
— Trẻ tuổi, đã học ban tú tài, tìm chỗ giảng học buổi tối tại các tư gia hay các trường tư thục.

Hỏi M. Doc, Sténographie Sec des Contributions directes Hanoi.

Cần người làm

Cần hai người thợ làm bánh dầu và bánh nhân hạt sen thật giỏi, và một người bán hàng giỏi trên tàu.

Hỏi tại hiệu bánh Hoa-Mai, 69 phố Hàng Đồng Hải-dương.

(Xem bài của Tú Mỡ ở trang 6)

HỘP THƯ

— Cô Dương-Kim-Hương Hà-nội. — Bài thơ « Trại hàng hoa » ý hay lắm, nhưng tiếc thay không phải của cô, mà chính của ông Tấn-Đà.

GIỚI THIỆU SÁCH MỚI

- 1) *Phái Staline liên bang*: Số viết của Tia Sáng
- 2) *Vệ Sinh*, của Lê công Đức và Hồ khắc Tuân
- 3) *Ái làm (hỏi bài cách mạng Tàu)*, của Tia Sáng
- 4) *Cải họa nhất bản* của Nguyễn-Vỹ Edition Báo Ngọc giá 0p.30
- 5) *Đáp lại phái Si-la-li-niêng*, của Tia Sáng
- 8) *Mặc biệt*, Bi kịch năm hồi của Thạch sĩ Ba (Macbeth de William Shakespeare) dịch giả Nguyễn Giang

KHÁM THIÊN, ai cũng biết, là xóm đảo-nương. Nhưng, đến nghe hát xuống bảy giờ rất hiếm, nên xóm ấy đã hóa ra một xóm « chưa » không lồ, một đ. vì trùng ghê sợ. Xóm lại còn là một địa ngục đối với bọn ch. cư sống, một kiếp khổ cực, tội nhục.

Nhưng Khâm Thiên lại là đảo nguyên của bọn ch. cư, bọn ch. cư có đầu. Bọn này nhờ sự tội nhục, khổ sở của ch. cư mà sống một cách phong lưu, đầy đủ. Trong bọn này, có một cô vợ lẽ của một vị râu rậm, hàm to, đứng đầu một nhà ở đầu sau đồi ra là nhà này. Gần đây, bốn cô nữa là gái nháy vừa là ở đầu, có Xuân, có Lan, có Kim, có Oanh, nữ ông bố bà chủ với ông chủ nhân đ. cư, trốn đi và đến phòng lao động thưa rằng bị bóc lột vô hiểu quả nên phải li. Theo bốn cô, thì làm một tháng được sáu đồng bạc lương cơm nuôi, nhưng thực ra thì không được một xu nào. Là vì bà chủ tính ma l. m. : mỗi lần gọi đầu, các cô phải trả 0p,03, mỗi lần tắm, 0p,10, đồ v. đồ, cho mượn theo một giá đất; lúc không có khách bắt thuê xe nhà của bà chủ đi ki. m. , mỗi giờ là 0p30; lúc ốm đau, tiền thuốc thang; tính cả lối l. g. : bấy nhiêu thứ khiến cho các cô, cuối tháng, nợ bà chủ một số lớn, lương tháng không đủ trả một phần. Cứ như thế mãi, các cô hóa ra một bọn nô lệ làm công không cho bà chủ sống đời; thực là một cách bóc lột tàn nhẫn không thể nói. Đó là không kể ban ngày các cô phải rửa cốc, lau chùi như đ. cư, và không kiếm được khách còn bị đánh đập nữa.

Còn bà chủ ? Bà chủ thì tự cho là nhân đ. cư. Bà coi bốn cô như con, nhưng như nung ch. cư, h. cư như h. cư hoa, cho tiền vay để s. m. s. m. , và trả lương rất hậu hi và s. cư. Bọn họ thật là kẻ vô ân bạc nghĩa, không nghĩ đến tình ch. cư của bà mẹ nuôi hiền từ, trốn đi với trai, thì còn trời đất nào nữa. Cho nên, một tay gạt nước mắt, một tay bà ta đã nộp đơn thưa bốn cô về tội bội tín. Ông chủ cũng rõ hai giọt nước mắt vào đầm râu rậm của ông ta, rồi nhất quyết bỏ đi bốn cô ở bội nghĩa, không biết rằng được hi sinh cho một cái bàn lớn là một sự vinh diệu rồi.

OTRUNG KỲ không có sự gì lạ. Vì sự lạ ở trong Trung đ. cư hóa ra thường hết.

Ông Thượng bộ Lai Nam Triều đã ký một đạo nghị định cấm bán và tàng trữ hai cuốn sách « Đ. cư cách mệnh ông Phan bội Châu » và « Đ. cư kinh nghĩa thực ».

Thế là ở trong Trung, lại thêm hai cuốn sách bị cấm nữa. Dân đã rồi đây, số sách cấm ở trong Trung cứ tăng lên mãi, thật là một hạnh phúc cho dân. Vì dân đã phải đọc, phải hiểu, phải biết. Cuốn « Đ. cư kinh nghĩa thực » chẳng hạn, thuộc về lịch sử, nhưng dân còn cần gì biết lịch sử, cứ biết yêu cu Thượng Lại là đủ lắm rồi. Mà có không yêu

THỨ BẢY 30 AVRIL
4 giờ 30 chiều

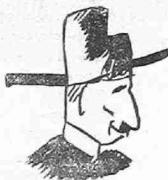
Đoàn Ánh Sáng tổ chức
CUỘC LỄ ĐẶT VIÊN GẠCH ĐẦU TIÊN
ở trại Ánh Sáng Phúc - Xá
(Chương trình cuộc lễ sẽ đăng sau)
XIN MỜI CÁC BẠN ĐẾN CHỨNG KIẾN

Kịch **KIM TIÊN** không được phép diễn ở Hanoi
Mãi sáng 15 Avril chúng tôi mới tiếp được thư tòa đốc lý cho biết
về kịch **Kim Tiên** không được phòng kiểm duyệt cho phép diễn.
Chúng tôi xin hoàn lại tiền các ngài đã mua vé trước.
Đoàn Ánh Sáng kính cáo

NGU'OI' va VIỆC

cu Thượng Lại nữa, cu Thượng Lại vẫn coi nhà uống rượu bỏ và ăn... lực vua như thường.

THẬT vậy. Cụ mới được thêm lộc ở như r. r. thêm chân. Mũ của cụ mọc thêm một cái cánh ch. cư m. ; h. cư của cụ bỗng thêm lên một chiếc.

Hôm m. năm tháng trước, cu Lai, họ Thái tên Văn Toàn, đã được sắc phong Quy Thiện-Nam, nghĩa là ông Nam quay đầu về sự thiện. Tháng này, đã làm lễ l. đình : nào mao tiết, nào sắc hàm, nào ấn hàm, nhiều ch. cư. Lại có cả l. v. c. , l. v. , ki. m. , chân trắng và nhà bạc, trông rất có vẻ vui mái, khiến người đi xem nh. cư lạc loài vào trong một bảo tàng ch. cư các đ. cư.

Ông Toàn đã được chức quy thiện-nam, hẳn là rồi đây sẽ làm rất nhiều việc thiện... thì dự như việc cấm sách. Còn việc cấm ấn lễ đ. cư và cấm g. và đánh bạc nữa, ông cũng đương nghĩ đến l. cư.

TRONG NAM, ông Beaumont th. cư thế, lại được bầu lại làm nghị viên ở điện Bourbon. Mà th. cư thế ngay lần đầu, khiến cho bọn tay sai của ông ngạc nhiên và ti. cư. Ti. cư này là vì thiệt mất một lần

l. cư công cho một vị quý phái nhiều tiền và rộng rãi. Có người cho đó là một cuộc đại thắng của phái hữu, một cuộc thất bại của mặt

trận binh dân. Thực ra thì không phải thế. Nó chỉ là một cuộc thắng trận của tiền, của kim tiền. Ông De Beaumont thì nào ai biết ông ấy là người mô tê nào, và từ lúc ông làm nghị viên, thì nào ông đã làm lợi gì cho l. cư ? Điều đó ai cũng biết, nhưng biết mà vẫn cứ bầu cho ông, mà không bầu cho trạng sư Béziat, một người ai cũng biết. Vậy không phải là vì chủ nghĩa, vì tư tưởng, mà chỉ vì tư lợi. Có tiền thật nhiều, thì muốn làm gì cũng được, mà không muốn làm gì, ngồi hưởng tiền mà hỏi nước mắt của bọn nghèo khổ, lại càng được lắm.

TRONG khi phái hữu thắng thế trong Nam, thì ở bên Pháp, mặt trận binh dân gần tan. Ông Léon Blum bị Thượng nghị viên đại đa số thuộc về đảng cấp tiến và cấp tiến xã hội, cánh tay phải của mặt trận binh dân. Ông Daladier lên cầm quyền. Đảng xã hội không tham dự vào chính quyền nữa; trái lại, những đảng trung ương đều dự vào Nội các. Ông Reynaud làm tổng trưởng bộ... ông Mandel làm tổng trưởng bộ thuộc địa. Chính phủ đã rời Mặt trận binh dân đi dần về phía hữu. Tuy nhiên, trước tình thế quốc tế nghiêm trọng, Mặt trận binh dân vẫn ủng hộ chính phủ, chính phủ tự về quốc gia, như lời ông Daladier đã nói.

Nhưng rồi sao ? Đối ngoại thì đồng lòng được, nhưng đối với những vấn đề trong nước, sự chia rẽ rất dễ xảy ra. Riêng đối với ta,

thần phận chúng ông của một thuộc địa xa, ông Mandel thay ông Moutet thì cũng như là một mặt nạ cười, được một bộ áo đen ngòm thay vào vậy. **Hoàng-Đạo**

CÀI CHÍNH CẦN KÍP !

SAU khi cái tranh bia « Tam thập niên kỷ niệm Pháp bộ 1908 » in ra ở kỳ trước, chúng tôi nhận liền ngay được hai bức thư cái chính cần kíp như dưới đây.

Cái chính thứ nhất :
Ông chủ nhiệm Ngày Nay Trong bức về « kỷ niệm pháp bộ » của báo Ngai, tôi rất lấy làm ngạc nhiên khi nhận thấy tôi ở trong ấy. Không những một mình tôi ngạc nhiên, mà cả có người ngay gần tôi cũng ngạc nhiên nữa.

Mà ngạc nhiên cũng là phải. Vì tôi không có dự vào phái bộ 1908 bao giờ hết, tôi cũng không phải ở trong số các quan khách, vì bất tôi không được cái h. cư hàng ông đảng cai Ng. thừa-Đại mời. (Gi. cư có mời thì tôi cũng đến, nhưng sự thực thì ông ấy không mời).

Không được uống rượu, ăn bánh, và được đảng cảnh thiên tử, mà cái sự ông về tôi gần như b. cư có đến có hai cho tôi làm, nên tôi phải viết mấy giò cho.

Nguyễn hữu Tiếp
Điền chủ, Quan lực ty khanh

Cái chính thứ hai :
Ông chủ nhiệm Ngày Nay Tôi lấy làm ngạc nhiên cái chỗ ông viết cạnh cụ Võ là cái chỗ của tôi, vậy mà quý báo m. cư hay sao lại để vào đây một anh vô danh nào tôi không biết.

Sự đó không thể dễ yên được. Vì tôi phải nói to cho ngài biết rằng cái chỗ ấy là của tôi, tôi, Nguyễn hữu Tiếp, tuấn phủ và chính là một trong tám nhân viên phái bộ đã vượt biển treo non qua Pháp năm 1908.

Vậy cái chỗ ấy chỉ có thể về tôi được mà thôi. Xin ngài công bố lên thế để mọi người biết cho.

Nguyễn bá Tiếp Tuấn phủ
Xem hai bức thư, chúng tôi mới hiểu : thì ra hai bức thư của một ông xin ra, và của một ông đòi vào. Về sự nhầm lẫn đáng tiếc ấy, chúng tôi rõ lời xin lỗi cùng ông Tiếp (Nguyễn hữu), nếu sự nhầm ấy đã làm r. cư cho ông, và xin lỗi ông Tiếp (Nguyễn bá) nếu ông đã bị thiệt thòi. **N. N.**

Vous lirez dans ses YEUX

... ce que les vôtres ont gagné en beauté, grâce au nouvel ARCANCIL imperméable. Du jour au lendemain, vous remarquerez combien votre regard aura gagné en profondeur et en expression. Et puis, être enfin libre de rire aux larmes sans crainte de « déteindre », sans que la beauté de vos cils coule sur vos joues. ARCANCIL ne pique pas, car il ne contient pas de savon ni autres produits caustiques cassant les cils. Essayez-le dès demain matin. ARCANCIL existe en 9 nuances seyantes et en une qualité spéciale : « ARCANCIL-INCOLORE » destiné aux femmes qui désirent allonger et courber leurs cils sans les farder. La boîte publicitaire pour 3 mois est vendue partout au prix de 0p.60. N'oubliez pas : POUR VOS CILS... ARCANCILS.

AGENT EXCLUSIF :
COMPTOIR COMMERCIAL 59, Rue du Chanvre — HANOI

ĐIỂM BẢO

Cải chính (?)

« Số trước, trong mục này Thạch Lam có viết « không hiểu sao báo Phụ Nữ (và báo Bắc Hà bỗng vắng bật tăm hơi. » Nhưng sự thực: báo Phụ Nữ chỉ ra chậm có hai ngày, vì cơ chăm trễ việc in song báo ấy vẫn ra như thường. Vậy xin cải chính. »

Đó là bài cải chính mà báo Phụ Nữ gửi đến chúng tôi, kèm theo với một bức thư... không được lịch sự.

Nếu chỉ cải chính không thì đã đành. Nhưng mấy giọng trên kia, người viết thư đã cho là « một sự phỏng đoán vô ý thức », có thể « làm hại cho báo Phụ Nữ nhiều lắm ».

Phỏng đoán ? Không hiểu tôi đã phỏng đoán cái gì. Đều kỳ, báo không thấy xuất bản, cũng không có báo trước, thế nghĩa là bỗng vắng bật tăm hơi rồi, còn đòi gì nữa.

Mà nếu bây giờ tăm lại nổi, thì nói cho người ta biết, thế là đủ; hà tất còn phải biểu lộ tâm sự ra, và gán cho người khác những ý nghĩ của mình.

Phụ Nữ đã « cải chính » rồi, còn bạn đồng nghiệp « Bắc Hà » nữa chưa thấy nói gì.

Báo mới

Ấy là tờ Nhật báo, ra mỗi buổi sáng, đã tái bản ngày 16-4, ở Saigon, Báo quán và Tòa soạn: 19 Sa-bourin.

S. H.

Nhà văn Pháp Lucien Descaves, một hội viên của hội các người viết văn, vừa rồi có hô hào mọi người trong nước Pháp nên đeo cái dấu hiệu S. H.

S. H. là Sans Haine.

TRONG SỐ SAU:

MỘT NGÔI HÀNG

Truyện ngắn của
PHẠM VĂN HẠNH

ĐÔNG-DƯƠNG Y-VIÊN

CÁC NGÀI CẦN PHẢI TRỊ NGAY BỆNH

CAM ẨM MỤC

của trẻ em

Đau mắt không mở được - có màng - có máu theo trước mắt.
Chỉ riêng ĐÔNG-DƯƠNG Y-VIÊN (32 Rue de la Citadelle, Hanoi) có lương y chuyên nghiệp chữa khỏi chắc chắn. Có giá đặc biệt cho anh em lao động và binh lính giết trẻ em lại.

Đã có bán:

Trước vành móng ngựa

của HOÀNG ĐẠO

Giá C\$35

ĐỜI NAY XUẤT BẢN

Ông L. Descaves thấy trong xã hội Pháp, bất cứ văn giới hay chính giới, người ta không giữ được cái hòa khí nữa. Những sự ghen ghét, đố kỵ, ganh tị, chia rẽ và làm mờ ám lòng người. Bọn phẫn của một nhà văn - một người theo nghĩa thường, đứng trên những cái nhỏ nhen - lấp phải tự mình làm gương và tìm cách đim bỏ những ghen ghét xấu xa đi.

Ở bên Pháp, một nhà văn hô hào thế là phải rồi. Nhưng giá đem cái dấu hiệu ấy sang bên ta ? Phiền một nỗi, lại chính trong bọn làng văn bên ta có nhiều ghen ghét hơn đâu cả.

Ở đây, đầy rẫy những cái nhỏ nhen, ganh tị. Một nhà văn, một tờ báo được hoan nghênh, có lắm kẻ thù lắm. Người ta không tha thứ cho anh đã nổi tiếng, người ta giấu cái ghen ghét dưới những công việc mà người ta bảo làm vì nghệ thuật, vì nhân sinh, vì gì gì nữa cũng được, miễn là không phải vì người ta.

Tuy nhiên, sự hô hào của Descaves đáng cho ta ngâm nghĩ. Tôi thương những người chỉ ghen ghét kẻ khác, vì tức là họ tự làm khổ mình trước tiên; sự ganh tị, đố kỵ khiến cho người ấy khó ăn, mất ngủ.

T. C. T.

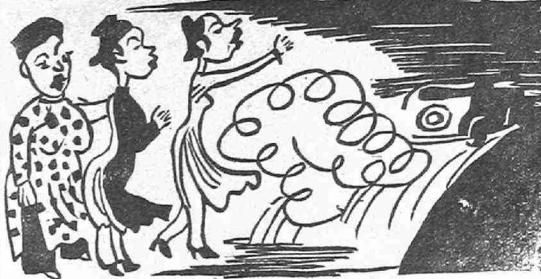
Ở bên ta, có một cách làm vừa lòng mọi người: cái dấu hiệu T.C.T. — Tôi Có Tài ! Hai nhà văn gặp nhau cùng giơ dấu hiệu:

— Anh có tài !
— Anh cũng có tài.

Rồi hai nhà văn ấy, vui vẻ bắt tay nhau: À, thế ra hai ta cũng có tài. Không có gì giữ chặt hai người bằng những lời chúc tụng nhau.

Thạch Lam

BÉ CÁI NHẦM

Ngà Tư Sở, xóm chị em,
Một đêm giữa tháng, cái đêm suông tình.
Cành tàn, cảnh vắng tanh tanh,
Làng chơí mắt mặt, buồn tênh nỗi đời !
Chị em ngáp ngáp, ngáp dài,
Ngồi suông đã chán, ra ngoài nhờn nhờ.
Áo xanh, áo đỏ phất phơ
Trên đường lạnh lẽo, trang tờ mờ soi.
Đang mong cầu khách, thả mối,
Bỗng nghe xa vắng tiếng còi xe hơi.
Đèn « pha » quét lối sáng ngời,
Xe đèn « tám ngựa » (1) tới nơi từ từ.
Thôi, còn chi nữa mà ngờ,
Trời đưa khách sộp cứu cơ lâu hồng.
Chị em bỡ dạ hồi lòng,
Thì nhau đơn đá, ra công chào mời.
Chị này lá lá, lời lời,
Bịa tên tầm phất, réo người tầm phơ...
Rằng: « Này ! Anh.. Hiên đây ư ?
Anh đi đâu đấy ? Lỡng lờ thế anh ! »
Chị kia làm mặt thần tình,
Rằng: « Anh phải giớ ! Sao mình đã lâu
Mất mây mất mặt đi đâu ?
Xin vào hát giúp một châu nhà em ! »
Buồn thay ! ồng khách đi đêm,
Qua « Báo hoa động », quần tiền đón mời,
Lặng yên, chẳng đáp nửa lời,
Cho xe chạy thẳng, ra người thờ ơ...

Chị em nào học chữ ngờ,
Bỗng nhiên cách độ nửa giờ, không lâu.
Thấy ông chánh tổng đi đầu,
Tuần phiên hộ vệ theo sau một đoàn,
Đứng đung quất thảo hỏi ban :
« Gớm cho các chị to gan, hỗn hào,
Dám đem thả lỏng có đào,
Cần xe cộ lớn, xôn xao kéo mời !
Muốn lánh, cứ thực trường khai,
Kéo quan phạt tuốt, kêu trời rằng oan. »
Chị em xiết nỗi kinh hoàng,
Bấy giờ mới toạc toàng trang cái nhảm !
E hàng, cảnh đã nảo tâm,
Lại thêm vận xui ngấm ngấm xui ra...
Trường rằng đón khách tìm hoa,
Ngờ đâu cụ Thiều hạt nhà tuần đêm !
Quả tang phạm phép quan trên,
Cần rằng cam chịu phạt tiền cho xong.
Mỗi nhà ít cũng sáu đồng,
Châu chay hai mảnh mất tong đi đời !
Ba đào đến thế thì thôi... !

Ký giả có lời chia buồn

TÚ MỜ

1) Xe đèn tám ngựa: Chevrolet 8 chevaux
Lại ngụ ý vì với cổ xe ngày xưa đưa vua đi ngự các cung tần.

K I M T I È N

KỊCH của VI HUYỀN ĐẶC

Diễn lần đầu tại nhà hát lớn Haiphong hôm 19 Février 1938

(Tiếp theo và hết)

ĐOẠN THỨ TƯ

"Ngày hôm sau, vẫn cảnh đoạn ban nhưng cả buồng giấy có vẻ lộn xộn. Lúc ấy vào giữa buổi trưa.

Kéo màn lên, sân khấu không có người. Bỗng có tiếng nói léo séo, tiếng giấy chạy thình thình lên cầu thang, rồi cửa phía buồng kế toán mở bung ra. Người loong-toong, mặt cắt không ra một giọt máu, bốt hơi bốt hải chạy vào, nhìn về phía bàn giấy không có ai, liền chạy thẳng đến cửa buồng an thông vào tư thất của ông Chung.

NGƯỜI LOONG-TOONG — Cụ chủ! cụ chủ! cụ chủ!

Có tiếng giầy ở trong buồng rồi cửa buồng mở ra: ông Chung ra. Bà Ba theo sau. Hai ông bà cơ chừng đương ngủ trưa nên còn mặc quần áo ngủ cả. Ông mặc bộ pajama. Bà mặc áo dài trắng, vừa ra vừa vắn tóc.

ÔNG CHUNG — Cái gì? Làm sao? Cái gì?

NGƯỜI LOONG-TOONG — Bẩm... bẩm... thưa cụ, cụ-li nổi loạn đương kéo nhau đến phá... nhà... nhà... kho.

Ông Chung cau mặt. Ông nghĩ một tí rồi quay lại ra chỗ cửa sổ lát kính. Bà Ba cũng theo sau và đứng nép ở đằng sau lưng ông. Xa xa có tiếng hô reo, lúc rõ, lúc không rõ, tùy theo gió thổi.

ÔNG CHUNG — Không sợ... cửa sổ toàn bằng gỗ lim nạm sắt, chúng nó có phá được còn khó...

Bà Ba, bần rần tưởng cống — Minh ơi, bây giờ làm thế nào hở mình?

ÔNG CHUNG — Không ngại!... ta phải gọi telephone báo đồn... đồn cho lính xuống...

Bà Ba — Ngộ đồn người ta không xuống thì làm thế nào?

ÔNG CHUNG — Minh nói giờ, sao đồn lại không xuống. Đồn phận của họ là phải bênh vực tinh mệnh,

tài sản cho mình chứ... Có sợ chỉ sợ họ không xuống kịp... thôi... (ông nói rồi lại bần rần máng nói gọi) Allo! allo! ông làm ơn cho tôi quan đồn... vắng, quan đồn... ông chủ mỏ Tiêng-giao... cần làm... ông gọi ngay cho.

Bà Ba — Chết! nếu không kịp thì chết! Minh ơi, hay ta xuống lấy ở tờ mã đi... đi... khỏi chỗ này đã...

ÔNG CHUNG, vẫn nghe telephone, hình như có tiếng trả nhời, ông xua tay báo bà im — Allo! allo! Le chef de poste de la Garde Indigène... Allo! allo! Thế nào?... quan đi vắng à... đi đâu? Thời không cần, ai nói đấy?... à, ông phân Lương?

Bonjour monsieur Lương... tôi đây... tôi là ông Chung, chủ mỏ Tiêng-giao đây... vắng... cụ li ở mỏ tôi nó nổi loạn... nó đương kéo nhau phá nhà kho... vắng... ngay cấp võ cùng... quan đi vắng thì ông cứ cho ngាយ ông quân đem gọn linh lại để bạn cụ-li giúp tôi... vắng... nếu chờ quan thì chậm quá... có thể nguy đến tinh

mệnh chúng tôi mất... vắng, ông đừng chùng tôi, không bao giờ chúng tôi dám quên ơn... vắng... hai chục người mới được... Allo! allo! allo! (Trong khi ông nói telephone, tiếng ồn ào càng ngày càng to hơn. Bà Ba nhìn ông rồi lại nhìn ra cửa).

Bà Ba, đương nhìn qua cửa sổ bỗng kêu rú lên — Minh ơi, nó kéo đồ cột giấy thép... mình gọi mau lên... đồ rồi!...

Trong này ông cũng

nửa bộ máy nói xuống

ÔNG CHUNG —... coupé... (ngưng lên) may quá... tôi nói vừa xong, bây giờ có đứt cũng không cần. Linh ở đồn đến bây giờ, không sợ.

Bà Ba — Minh ạ, họ có đi ở đó cũng phải mất non một giờ đồng hồ, còn phải qua phà.

ÔNG CHUNG — Đến thế thật... một giờ là nhanh... trong khi đợi ta phải thủ thế mới được... à quên (quay lại chỗ người loong (ong)) Nhà đương đi đóng cửa chưa?

LOONG TOONG — Làm, đóng rồi ạ, nhưng còn mới cái qua cái then thôi...

Bà Ba —... Anh xuống ngay chặn cả cái đóng vào... mau lên

LOONG TOONG — Vâng, vắng. Nói rồi tất tả chạy ra lối cửa buồng kế toán, ông Chung gọi giật anh ta lại.

ÔNG CHUNG — Nay!.. nay!.. anh kéo thêm bàn ghế mà chặn thêm vào nữa, nghe không mau lên!.. mau lên!

Người loong toong mở vội cửa dầm đầu chạy đi.

Bà Ba — Minh ơi, tôi sốt ruột quá (mặt bà cau lại, bà soạn hai bàn tay lại với nhau ra dáng hết sức nóng nảy, to sợ) Biết bao giờ lính mới đến... họ không đến kịp thì làm thế nào, mình?

ÔNG CHUNG — Minh không ngại, thế nào họ cũng đến kịp... họ đến bây giờ đấy mà... (ông nói rồi lại bàn giấy, kéo ngăn kéo, lấy ra một khẩu súng lục và giơ ra) Ta có khẩu súng này thì còn sợ gì... đầu chúng

nó có gây gộc, xằng cuốc cũng không sao đến gần mình được... mình đứng ngại.

Tiếng ồn ào bỗng thưa lại rõ hơn. Ông đứng dậy, quay đầu nhìn ra phía cửa sổ. Bà cũng nhìn theo. Hình như bọn phạ đã bỏ cái nhà kho và kéo lại đằng này.

Bà Ba bỗng kêu to lên — Minh ơi! khói! khói ở đằng nhà kho... thôi chết rồi, chúng nó đốt nhà kho, mình ơi! quân nó to gan thật... ra nó làm giặc rồi còn gì.

TIẾNG Ở DƯỚI ĐƯỜNG — Anh em ơi! lại cả đây! cửa sổ mở... lại cả đây... ông chủ đầu... ra cho anh em chúng tôi nói chuyện.

ÔNG CHUNG, chạy đi ra phía cửa sổ, nhưng bà nữa ông lại.

Bà Ba — Minh ra đây làm gì... không, tôi vào mình, mình đường ra...

ÔNG CHUNG — Ô hay, sợ cái gì... mình cứ để tôi ra xem chúng nó nói gì... có súng đây, sợ gì...

Ông nói rồi dằng tay bà đi ra chỗ cửa sổ, để khẩu súng lục một bên, chống hai tay thẳng ra, ghé đầu ra ngoài nhìn xuống. Bà Ba đứng nép ở một bên cửa sổ. Tiếng ồn ào lại nổi lên.

TIẾNG Ở DƯỚI ĐƯỜNG — Im!.. im!.. im!.. có người ra cửa sổ... ông chủ!.. a... a... a... ông chủ!.. im!.. im!.. để mà nói... anh em hãy im đi!.. để nói!.. im!.. im!.. ông chủ đem anh em chúng tôi ra đất rừng rú này... rồi bỏ chúng tôi chết đói hay sao?

ÔNG CHUNG — Các anh em đừng có nói bậy... ai bỏ các anh em chết đói? Nếu các anh đi làm ăn cần thận, có ngày nào không phật gạo, phát hàng. Tại các anh không muốn làm nữa nên tôi bắt buộc phải làm như vậy. Công việc của tôi không phải chuyện chơi... Các anh không có phép được tự ý muốn làm lúc nào thì làm, muốn

ÔNG CHUNG — Các anh em đừng có nói bậy... ai bỏ các anh em chết đói? Nếu các anh đi làm ăn cần thận, có ngày nào không phật gạo, phát hàng. Tại các anh không muốn làm nữa nên tôi bắt buộc phải làm như vậy. Công việc của tôi không phải chuyện chơi... Các anh không có phép được tự ý muốn làm lúc nào thì làm, muốn

ÔNG CHUNG — Các anh em đừng có nói bậy... ai bỏ các anh em chết đói? Nếu các anh đi làm ăn cần thận, có ngày nào không phật gạo, phát hàng. Tại các anh không muốn làm nữa nên tôi bắt buộc phải làm như vậy. Công việc của tôi không phải chuyện chơi... Các anh không có phép được tự ý muốn làm lúc nào thì làm, muốn

ÔNG CHUNG — Các anh em đừng có nói bậy... ai bỏ các anh em chết đói? Nếu các anh đi làm ăn cần thận, có ngày nào không phật gạo, phát hàng. Tại các anh không muốn làm nữa nên tôi bắt buộc phải làm như vậy. Công việc của tôi không phải chuyện chơi... Các anh không có phép được tự ý muốn làm lúc nào thì làm, muốn

ÔNG CHUNG — Các anh em đừng có nói bậy... ai bỏ các anh em chết đói? Nếu các anh đi làm ăn cần thận, có ngày nào không phật gạo, phát hàng. Tại các anh không muốn làm nữa nên tôi bắt buộc phải làm như vậy. Công việc của tôi không phải chuyện chơi... Các anh không có phép được tự ý muốn làm lúc nào thì làm, muốn

ÔNG CHUNG — Các anh em đừng có nói bậy... ai bỏ các anh em chết đói? Nếu các anh đi làm ăn cần thận, có ngày nào không phật gạo, phát hàng. Tại các anh không muốn làm nữa nên tôi bắt buộc phải làm như vậy. Công việc của tôi không phải chuyện chơi... Các anh không có phép được tự ý muốn làm lúc nào thì làm, muốn

ÔNG CHUNG — Các anh em đừng có nói bậy... ai bỏ các anh em chết đói? Nếu các anh đi làm ăn cần thận, có ngày nào không phật gạo, phát hàng. Tại các anh không muốn làm nữa nên tôi bắt buộc phải làm như vậy. Công việc của tôi không phải chuyện chơi... Các anh không có phép được tự ý muốn làm lúc nào thì làm, muốn

ÔNG CHUNG — Các anh em đừng có nói bậy... ai bỏ các anh em chết đói? Nếu các anh đi làm ăn cần thận, có ngày nào không phật gạo, phát hàng. Tại các anh không muốn làm nữa nên tôi bắt buộc phải làm như vậy. Công việc của tôi không phải chuyện chơi... Các anh không có phép được tự ý muốn làm lúc nào thì làm, muốn

ÔNG CHUNG — Các anh em đừng có nói bậy... ai bỏ các anh em chết đói? Nếu các anh đi làm ăn cần thận, có ngày nào không phật gạo, phát hàng. Tại các anh không muốn làm nữa nên tôi bắt buộc phải làm như vậy. Công việc của tôi không phải chuyện chơi... Các anh không có phép được tự ý muốn làm lúc nào thì làm, muốn

ÔNG CHUNG — Các anh em đừng có nói bậy... ai bỏ các anh em chết đói? Nếu các anh đi làm ăn cần thận, có ngày nào không phật gạo, phát hàng. Tại các anh không muốn làm nữa nên tôi bắt buộc phải làm như vậy. Công việc của tôi không phải chuyện chơi... Các anh không có phép được tự ý muốn làm lúc nào thì làm, muốn

ÔNG CHUNG — Các anh em đừng có nói bậy... ai bỏ các anh em chết đói? Nếu các anh đi làm ăn cần thận, có ngày nào không phật gạo, phát hàng. Tại các anh không muốn làm nữa nên tôi bắt buộc phải làm như vậy. Công việc của tôi không phải chuyện chơi... Các anh không có phép được tự ý muốn làm lúc nào thì làm, muốn

ÔNG CHUNG — Các anh em đừng có nói bậy... ai bỏ các anh em chết đói? Nếu các anh đi làm ăn cần thận, có ngày nào không phật gạo, phát hàng. Tại các anh không muốn làm nữa nên tôi bắt buộc phải làm như vậy. Công việc của tôi không phải chuyện chơi... Các anh không có phép được tự ý muốn làm lúc nào thì làm, muốn

ÔNG CHUNG — Các anh em đừng có nói bậy... ai bỏ các anh em chết đói? Nếu các anh đi làm ăn cần thận, có ngày nào không phật gạo, phát hàng. Tại các anh không muốn làm nữa nên tôi bắt buộc phải làm như vậy. Công việc của tôi không phải chuyện chơi... Các anh không có phép được tự ý muốn làm lúc nào thì làm, muốn

ÔNG CHUNG — Các anh em đừng có nói bậy... ai bỏ các anh em chết đói? Nếu các anh đi làm ăn cần thận, có ngày nào không phật gạo, phát hàng. Tại các anh không muốn làm nữa nên tôi bắt buộc phải làm như vậy. Công việc của tôi không phải chuyện chơi... Các anh không có phép được tự ý muốn làm lúc nào thì làm, muốn

ÔNG CHUNG — Các anh em đừng có nói bậy... ai bỏ các anh em chết đói? Nếu các anh đi làm ăn cần thận, có ngày nào không phật gạo, phát hàng. Tại các anh không muốn làm nữa nên tôi bắt buộc phải làm như vậy. Công việc của tôi không phải chuyện chơi... Các anh không có phép được tự ý muốn làm lúc nào thì làm, muốn

NGUYỄN XUÂN TÙNG
KIỂM TRÚC SƯ
Số 2 Phố Nhà thờ (Rue de la Mission) Haroi.

Vẽ kiến trúc
và nhận thầu mọi công việc kiến trúc

Tiếp khách: Sáng từ 9h30 đến 11h30 Chiều từ 4h đến 7h

bỏ lúc nào thì bỏ... Các anh định công là các anh đại, Rồi các anh xem, còn có quan trị, quan nhậm; tôi sẽ dùng pháp luật trị cái tội bỏ công việc của các anh...

TIẾNG Ở DƯỚI ĐƯỜNG — Anh em chúng tôi phải định công là vì ông phát gạo kém, gạo xấu không ăn được, cá mắm thối... chúng tôi kêu thì cai lại đánh đập chúng tôi... Ông là ông chủ làm gì cũng được, nhưng ông cũng phải thương đến kẻ nghèo khổ, hai sương một nắng, đổi bát mỡ hỏi lấy bát cơm... ông hành hạ chúng tôi quá... ông để cho vợ ông bép cở, mỗ họng chúng tôi...

Bà Ba nghe thấy cau mày, thì nghiên rưng rít lên — Quân chó má... quan thế quạ dẫu vai vương... nó ăn nói thế mà nó nghe được... nó hỗn thật chứ không phải...

ONG CHUNG — Các anh đừng có nói láo... Ai bốp cở mỗ họng các anh... Thời thời, không phải nói lời thời nữa, nếu các anh muốn có gạo,

có cơm ăn thì phải lập tức đi về đi làm.

TIẾNG Ở DƯỚI ĐƯỜNG, lại ồn ồn... Im!.. Im!.. Im!.. để yên mà nói... Đói thì không ai đi làm được... ông có mở kho phát gạo cho chúng tôi ăn thì chúng tôi mới đi làm được... Giờ ơi! đói lắm!.. từ hôm qua đến giờ không được một hạt cơm nào... Đói thì không đi làm được... (lại ồn ồn) ông chỉ biết ông ăn no, ông bỏ chúng tôi chết đói à? Ông ác nghiệt quá... ông chết... ông ác nghiệt...

ONG CHUNG — Các anh phải đói là vì các anh định công, bồng đưng, chẳng ai để các anh đói... Lăn này là lăn cuối cùng, tôi ra lệnh cho các anh, ai phải về trại ấy ngay lập tức, rồi tôi sẽ liên... nếu ai không nghe lời, còn đứng lảng vảng ở ngoài đường, lính ở đồn xuống ngay bây giờ, tôi sẽ hạ lệnh bắn về tội phiến loạn...

TIẾNG Ở DƯỚI ĐƯỜNG, lại ồn ào hơn trước — Anh em ơi! ông ấy gọi lính về để bắn chết anh em... bắn thì bắn... không sợ... có giỏi cứ bắn chết cả đi xem nào... anh em ơi! đừng đợi lính đến, phá, phá cái nhà này đi cho ông... phá...đốt... phá!..

Rồi ở trong những tiếng ồn ào bỗng có một tiếng nổ to hơn. Rút tiếng nổ thì thấy ông Chung giơ tay phải lên bụng lấy trái, còn tay trái, ông vịn vào vai bà Ba Ba nhìn lên thấy máu ở trán ông chảy giòng giòng xuống tay ông thì kêu rú lên.

Bà Ba — Ơi giới ơi, nó bắn chết chông tôi rồi... nó giết chết chông tôi rồi... (Bà vừa kêu, vừa khóc, vừa điu ông đỡ ông ngồi xuống ghế. Ông vừa ngồi xuống xong thì soái tay ra, que đầu xuống bàn, bất tỉnh nhân sự. Bà cuống quít, đỡ vào chỗ vết thương, ngược mắt nhìn quanh quần để cầu cứu, nhưng không thấy ai. Bà lai tay ông). Ông ơi! ông ơi! lòng ơi! Ơi ông ơi! (Ông nức lên một cái, rồi soái hẳn người ra, một tay buống thông xuống. Bà ôm chặt lấy ông, mặt ngọc ngà như hóa điên), Ơi giới ơi! Giới đất ơi! c hồng tôi chết rồi! có ai cứu chúng tôi... Ơi giới ơi! (Bà đỡ trán ông, rồi lại đỡ tay ông.

Bà chạy đi, chạy lại, rồi lại đứng đứng lại, ngậm ngừ một lát. Sau vật đến bên ông, thò tay vào móc túi ông, túi bên phải, túi bên trái, rồi bà rút ra một chùm chìa khóa. Bà đi ra tú két, tìm chìa khóa cho vào ổ khóa. Ngồi lỳ ỳ, còi cửa kính phía tay phải bỗng bật tung ra, kính vỡ rơi loảng xoảng. Bà giắt mình, đứng tay nhìn ra. Một người đàn ông bận tây nhẩy xuống sân. Người ấy đứng nhìn các phía rồi chạy xông lại phía tú két. Bà Ba hình như đã nhìn rõ người đàn ông nên kêu rú lên: « Cá Bịch! mày... » thì vừa bị người đàn ông nhẩy xô vào gờ hai tay bốp cở. Bà kêu ừ-ừ, ặc-ặc mẩu tiếng thì ngã khụy xuống. Cá Bịch, vì chính người đàn ông ấy là cá Bịch, đây bà Ba ngã ra đây, rồi ra tú két mở tú. Cá Bịch vừa xoay cái chìa thì có tiếng rầm rộ ở buồng kế toán. Cửa bị phá tung ra. Kẻ xềng, người cườc, kẻ dao, người gay ủa vào) Phá, phá hết! giết chết! giết chết nó đi... Giết cả!.. giết hết không để một đứa nào!..

MÀN HẠ THẬT NHANH
HẾT

Vi huyện Đắc

NHÀ XUẤT BẢN ĐỜI NAY

Năm 1937 — Đã xuất bản:

LÊ PHONG PHỒNG VIÊN
GIÓ ĐẦU MÙA

của Thế-Lữ 0p28
của Thạch-Lam 0.85

Năm 1938 : Nay mai có bán :

GIA ĐÌNH

Xã-hội Tiều-thuyết, giầy ngoại 300 trang, của Khải-Hưng. Giá 0p60
Đã xuất bản :

TRƯỚC VÀNH MÓNG NGỰA

của Hoàng-Đạo Giá 0p.35

Sẽ xuất bản :

NỎI LÒNG, giải thưởng L. D, do Tự Lực Văn Đoàn tặng,
(tiều-thuyết) của Nguyễn-khắc-Mân
BÍ VÔ GIỚI giải thưởng phóng sự tiều thuyết 1937 của Tự Lực Văn Đoàn,
của Nguyễn-Hồng

HÀ NỘI... LÂM THAN, phóng sự

NGÀY MỚI (tiều thuyết)

MƠ HOA, kịch

HAI THẾ GIỚI : Một năm ở Cao-Đẳng,

Mực tàu g'ấy bần,

của Trọng-Lang
của Thạch-Lam
của Đoàn-Phú-Từ
của Thạch-Lam
và Khải-Hưng

Độ hai tháng nữa, sẽ bắt đầu xuất bản :

SÁCH HỒNG, cho các trẻ em

HAI ĐỨA TRÉ

của Thạch-Lam

EM NGA

của Khải-Hưng

CẬU BÉ MỚI

của Hoàng-Đạo

và một loạt truyện phiêu lưu mạo hiểm nơi rừng rú của Thế-Lữ

và loại sách : **NẮNG MỚI :**

BÙN LẦY NƯỚC ĐONG

của Hoàng-Đạo

MƯỜI ĐIỀU TÂM NIỆM

của Hoàng-Đạo

In hai màu

tập thơ đầu của XUÂN-DIỆU

THƠ THƠ'

Sẽ in riêng một loại sách mỹ thuật cho bạn yêu sách đẹp.

TIỀN ĐẶT TRƯỚC :

VÉLIN DE RIVES

1.50

CHAMOIS

1.70

Thèm cước phí 0p.20

Vì khó khăn về giấy má, nên muốn xuất bản. Để sách có thể chóng ra, xin gửi ngân phiếu ngay từ bây giờ cho

Ô. NGUYỄN TƯỜNG LÂN, 80 Đường Quan Thánh, Hanoi

HẠN CUỐI CÙNG : 15 MAI 1938

Tiền giấy và tiền in lảng lên gấp bội, nên phải tính cao giá sách.

BẠN SẼ TIẾC VÌ KHÔNG CÓ 1 BẢN

THƠ THƠ' IN RIÊNG

THƠ ĐẸP TRONG SÁCH ĐẸP

Nhà xuất bản ĐỜI NAY

80, Đường Quan Thánh, giầy nói số 874

Tại sao báo Bắc-Hà (đổi mới) ra đến số 13 phải đình bản ?

Theo hợp đồng ký với tôi ngày 16-8-1937, ông Bùi đình Tiên đã thuận để tôi xuất bản tờ Bắc-Hà trong một hạn là năm năm, mọi việc về báo đều do tôi trông nom cả, duy ông chỉ giữ lấy chức chủ nhiệm để ký những số báo lưu trữ tại phủ Thống sứ và Tòa án thời: Theo lệ thường, mới rồi tôi có cho đưa lại ông số 13 báo Bắc-Hà đã in xong để in chữ ký; nhưng lần này, khác với trước, ông đã lấy có ràng trong số báo đó có nhiều bài nói chạm đến Chánh-phủ và quốc dân nên ông không cho phát hành. Vậy xin các bạn mua Bắc-Hà giải hạn vui lòng đợi trong ít bữa, tôi hết sức thu xếp cho chóng được báo gửi tiếp các bạn xem. Dưới đây là bức thư của ông Bùi-đình-Tiên đã gửi cáo tôi nói về số báo 13 ông không chịu ký :

Monsieur Dấu

« J'ai lu le N° 13 du Bắc-Hà que vous m'envoyez aujourd'hui. Impossible pour moi de le signer pour le dépôt légal. Je vous ai prévenu et vous continuez à laisser écrire des choses engageant ma responsabilité vis-à-vis de l'Administration et du public. J'ai laissé passer les n° 10, 11 et 12 mais pas davantage. »

Kính cáo

BÙI ĐỨC DẬU — 4, Marsehal Pétain, Hanoi

Le 2-4-38

Signé : Tiên

Lam dân

phong sự của Trường Lang

I. SAU LỬU TRE

(Tiếp theo)

Tốt gặp nhiều Ch. về một buổi sáng. Mới bảnh mắt, bác đã sặc mùi rượu. Hết đứng lại ngồi, bác sủa rằng đến một giờ đồng hồ. Bác rút cái lăm, chửi một câu đũa đã làm hai bác. Rồi bác mút cái tằm cho nó nhơn thêm, để cảm thật mạnh vào răng. Tôi tưởng tương như bác đương nghĩ đến lúc mài dao cho nhơn để đâm vào thịt bất cứ của ai cũng được.

Tôi muốn gặp bác. Bác quay về phía tôi, bỏ một sùn sùn những mụn, có lẽ thợ vùi cái râu héo hắt như lúa mọc trên đất rần.

Hai con mắt vẫn tia máu, lệch lạc, nhún tôi như một người điên nhún... cả khia!

Cái vẻ điên điên của người thợ đục đầu mà vạm vỡ đó làm cho tôi bất đắc dĩ phải quay đi.

Ông sắp mới

Trên con đường ra tỉnh, bên cạnh ông K., tôi còn ghi được hai điều.

Chúng tôi gặp cái Teo, vợ tháng Quách, ở tỉnh về. Mặt mũi nó bết những mồ hôi trộm ướt cát bụi.

Ông K. gọi nó, hỏi: - Trông mày mệt lử! Có lẽ con này đi bỏ từ Hà-nội về?

Nó nhớn cười và gạt đầu.

Ông K. lại hỏi: - Thế mẹ không cho mày tiền lử?

- Bẩm có, mẹ cho 18 xu. Nhưng con đi bỏ được 1 Tiền, con... Nó ngập ngừng, đỏ mặt lên rồi ấp úng:

- Con để dành!

Hai hôm sau, ông K. viết thư cho tôi. Tôi trích một đoạn:

- ... Cái số 18 xu mà nhà tôi cho con Teo để đi lử. Nó dùng làm gì, chắc không bao giờ ông và tôi có thể đoán được! Ông à, nó mua một... ông sắp bôi môi máu đỏ tươi... Đĩ bà ba mươi cây số, giải oi!

Chúng tôi còn qua trường học. Tôi thấy hai chữ khắc vào tường, ngay đầu phá: « Ecole communale ». Thấy chữ N. lớn ngay

ở 19 K. hiền tôi, phì cười:

- Thôi, cứ để chữ «camunale» cũng được, vì ở làng tôi, còn ai là người chịu khó học cho đến đê: hiền để phân biệt được chữ Communale với «Cammunale», không có trong tư vĩ nữa.

Cái thi vị của buổi chiều ở thôn quê, về cuối xuân, khiến tôi còn tha thần trên đường cái quan, để vọng về một chỗ đã cho tôi được sống mấy ngày vui về, bán khoán và thương xết.

Những tiếng chuông chùa ngân qua ánh vàng nhạt của trời chiều, qua mấy ngọn khói từ những túp nhà mốc đen nặng nề bốc lên, những tiếng đàn trầm điệu đờ, đã được người ta ca tụng là thuy vị của thôn quê. Lúc này, tôi thấy nó như một tiếng rền rĩ dài của ba trăm dân đinh đã sống, ở đây,

hương về phía làng Đ., vượt mồ hôi, vừa thở vừa nói:

- Tôi nghĩ đến lổt bao nhiêu, lổt: một tháng «cà mêng» và yếu nhất Hà-hành, tôi lại thương họ bấy nhiêu! Tôi ốm suốt tháng mà vẫn không chết, vì ra đến cửa là đụng ngay một ông Lang hay một ông Đốc-Tờ rồi. Minh có ngà, sứt da một chút, vào nhà thương, ba bốn người săn sóc, nưng niu đến một chủ nhật. Nào là lau rửa băng bó, lại cả tiêm thuốc phòng vi trùng bệnh... sai uốn ván nữa! Vì mình sứt da mà nhà nước tiêu chục bạc!

« Còn ở chỗ này, cái chỗ sinh ra thóc gạo cho mình sống!..

Ông rầm mạnh chân xuống đất. Ông bỗng nhún nhó, như đau chân:

- Ở chỗ này! thi khổ lạ! Một anh tuấn, can đảm trởng nhau với

thiến đồ mồ sẽ cần dùng. Từ lính lỵ cẳng lên lâu hòa về Hanoi. Anh nào hãy còn thờ, lúc các ông Đốc lờ chuyên môn chiếu điện để tìm đường chữa cho thì thật là một «quái thai», có lẽ đúng như thầy bói đã nói với bu anh đó: «Thưa bà thằng cháu này qua được cái tháng ba, thì rồi búa bổ vào đầu cũng không chết!»

Ông N. không cười. Ông vung vung bảo tôi:

- Thôi đi, đi! Chúng ta đi nhanh lên một chút. Không thì lổt tức nó cõ mà chết bây giờ đây!

Tôi đi sau ông để ngắm cái... về của một người cõ huyết tính. Ông ngoài ba mươi, mà kèm một người thường mười sáu, mười bảy tuổi cả về sức vóc lẫn sức khỏe. Tôi không thể tin rằng ông sẽ sống quá năm mươi, khi nhìn ông đi thối thêu, hai gót không bèn đất, khi nhìn đôi mắt của ông nhìn như bao giờ cũng dang sớt nặng; lúc nào không lờ dờ mệt nhọc thì nó lại hoen đỏ và ướt nhoe. Tôi bất giác phì cười: một người ốm hay nghĩ đến người ốm đã dành, nhưng sao một người cõ còi lại hay hăng hái có khi đến ghê ghớm?

Úm quần hồ...

Vào đến công lang, qua một rặng tre già cỗi. Một, rồi hai, rồi đến năm con chó, cả lớn, cả bé xỏ ra chó vào chúng tôi mà sủa.

Ông N. cười bảo tôi:

- Ông để tôi lử chó này. Tôi thử thi nghiệm theo lối của họ xem! Nói xong, ông ngồi thụp xuống, vạt áo to xỏa ra mặt đất. Tôi thấy ông chấp hai bàn tay làm một, đưa về phía lử chó, như thầy phù thủy bắt quyet, mồm ông làm bầm nói những cái gì không biết.

Mấy con chó cúp đuôi lại, nhe hết cả răng ra mà gừ. Chúng vừa nhìn nắm tay của ông N. vừa lử. Rồi chúng như chân nắn, tán nát mỗi con đi một nơi.

Ông N. vui vẻ đứng dậy, rũ áo. Ông bỗng kêu lên một tiếng thật ghanh: một con chó ở đầu không biết vừa lên ra, không gằm gừ, cắn cho ông một miếng vào cổ chân. Ông ngay đưa ngón xuống đất, hai tay trắng đơ đi đi theo mồm chó vẫn rình ở chân ông.

(Xem tiếp trang 19)

một kiếp tro trôi, buồn tẻ, nơm nớp sợ và ngần ngừ vô cùng, sau lũy tre.

Đền điện ở tỉnh lúc nào cũng nhắc tôi nhớ tới một thế giới đầy những sự hãi hùng, tái nhục, lúc sáng cũng như lúc tối.

Vệ sinh và mẹ tìn

Viết đoạn này, tôi yên trí là để chiêu một ông bạn, ông N., một người vẫn thiết tha về vấn đề dân quê, đã có can đảm đi bỏ bốn năm cây số để đưa tôi đi... xem «đàn hát mẹ tìn và hiền vệ sinh».

Ông đứng trên đường để thăm,

cuớp! Cuớp nó cho một thiến lính võ đầu, máu ra như suối. Nếu ở Hanoi, thì không bao giờ chết cả. Nhưng ở nhà quê, thì sẽ chết như thường.

Ông buồn bã nhìn tôi:

- Tôi đã thấy họ để một người bị thương nằm lả cả ngày giữa đường. Mồm há hốc ra vì khát nước quá. Mặt mũi, tóc tai bết những máu vẫn rỉ rỏ chảy, với ruồi nhặng. Tổng lý còn lập biên bản, còn trình quan. Được giấy đi nhà thương thì đã quá rồi. May ra, thì chết giữa đường. Nếu có khỏe đủ chịu nổi được đến nhà thương tỉnh lỵ, thì ở tỉnh nhỏ lại

Thơ' ái tình

NGAY khâm phá ra tình yêu thường cũng là ngày quen biết với hôn thê. Nếu không để lộng cho « Nàng », thì chắc ít ai chịu khổ với bài thơ thứ nhất. Và rất nhiều người chỉ thành thi sĩ bởi vì đã thành tình nhân.

Những giọng anh, em, đây nhảy trong các văn chương; không khi chứa những chàng với nàng, không khéo thơ thì đến ngọt mắt! Nhiều người đã trạch thơ mới, đã trạch thơ chung; chỉ những lời ve vãn, những chuyện phong tình. Sự nghiêm khắc ấy, người làm thơ phải nhận vào mình tất cả, để cho

THƠ' ĐƯỜNG

Chu trung vũ gia

Giang vân âm du du,
Giang phong lãnh tu tu,
Gia vũ trích thuyền bôi,
Gia lũng đã thuyền đầu.
Thuyền trung hữu bệnh khách.
Tả giảng hương Giang - châu,

BẠCH-CỬ-DI

THƠ' DỊCH :

Trong thuyền đêm mưa.

Mây sông kéo tới đùn đùn,
Gió sông thổi lạnh ghé hồn khách sông.
Mưa đêm giở xuống mũi bông,
Sóng đêm rồn vỗ long bong mũi thuyền,
Trong thuyền có bác ốm rên.
Giăng quan thẳng lối ra miền Giang châu (1)

TẢN-ĐÀ

1) Cáo cuối đây, nên xem với câu cuối ở bài Tỳ-bà hành, đều là tác giả tự nói mình.

VAN, CHU' O'NG

thơ tình hoàn toàn vô tội, — như mọi điều xinh đẹp ở đời.

Hề ái tình làm sao, thì thơ ái tình cũng vậy. Ta yêu người yêu để mà yêu những cái khác, ta nói chuyện tình để mà nói những chuyện đầu đầu. Người yêu là một cái cố, thơ tình là một cách nói trái lại. Hay biết thấy vực hồn nơi một nét trông, hãy biết nghe giọng trời ở trong một lời hát!

Nếu tình yêu chỉ là tình yêu, thì tôi yêu làm gì? Chúng ta gửi trong ái tình nhiều quá, chúng ta đòi trong ái tình nhiều quá. Bao nhiêu cảnh ần hiện trên một thân thể; bao nhiêu tình xen lẫn trong tình yêu! Bởi vì một sinh vật này yêu một sinh vật kia, tâm hồn của sinh vật ấy liền mở kho, tung ra muôn nghìn cửa cái. Ta để trong ái tình không biết ngàn nào là thơ với mơn, những mơ ước bao la, những khao khát vói vói, đại dương của thường nhớ và sa mạc của cô đơn, những rừng rú của lo toan, và cái đồng bằng của chán nản. « Tình yêu, ấy là không gian và thời gian biết được, nghe được, cảm xúc được vào tâm lòng » (Marcel Proust).

Thế thì nhà thơ có thể khởi sự bằng « em ơi ». *Em ơi, trời xanh, chim đan qua cánh — rồi trở lại bằng « hơi gió », hay mở đầu bằng triết lý và kết cục bằng ái tình; có thể dùng cái hộp rục rở, màu mè của những tiếng bông bột, đâm mẽ để chữa những thuốc độc đau thương; cái khổ nhạt phai, nỗi sầu chết chóc. Ai cảm ta suy nghĩ về linh hồn khi ca tụng một bờ mắt biếc? Và chính bàn tay đã đàn trên phím thit là bàn tay nâng lấy trần tu tu.*

Sao ta không nghĩ rằng thơ tình, ấy là kết quả của những đêm thâu canh, những ngày rối trí, bao nhiêu quần quai, dần vật gây nên vì sự giao thiệp của hai thế giới giống nhau mà khác nhau, gần gũi mà xa xôi, của hai con người, của hai sinh vật? Nếu đừng nghĩ người yêu là một người đàn bà, nếu mở quan niệm rộng ra, và nâng trình độ cao lên, ái tình sẽ giàu thêm

muôn lần, mà thơ ái tình sẽ không phải là những câu ở đầu một triệu ngôi bút.

Tâm hồn càng phong phú, thơ ái tình càng ý nhị, văn minh; người biết yêu cũng như một kẻ chơi đàn, rút ra được ở trong gổ và trong tơ những điệu thần tiên kỳ thú. Người biết viết thơ tình sẽ

để tình yêu chung trong tình yêu riêng, và gồm trong tình yêu người, những tình yêu khác. Thi sĩ sáng tạo những cách mới, những hướng liên tưởng không ngờ. — *Em là một trời thu sáng của má hồng non* — những liến cảm, những hồi tưởng, những tia chớp nháng, những tình giây leo. Một môi tóc chỉ có hơi người, biết đâu không gọi cả một rừng hương, — xưa kia, trước kiếp luân hồi, ta là một con nai vàng để giữa rừng xanh, mũi chạt cả mùi hương của một ngày xuân mà ta mang mang nhớ...

Thơ ái tình, ấy là sự đòi đảo của tình yêu núi sông, chim cá; thơ ái tình, ấy là nỗi khổ cháy của một cửa hầu khát nước, cảnh đêm sao khi mới lữ khách lạc đường; ấy là chén trời menh mông, thau biển đắng dớt; ấy cũng là miền huyền ảo của quá khứ, xứ bị mặt của chiêm bao... Thơ ái tình, ấy là tình riêng, ấy là tình chung, ấy là sự thấu cảm cả thế giới trong một người, ấy là tất cả, ấy là thơ...

XUÂN-ĐIỆU

Kỳ sau, phần thứ hai: thơ ái tình chỉ nói ái tình.

HỌA ĐIỆU

Vàng đẹp quá, giăng tơ và xối chỉ;
Trời menh mông nên rất đổi nhớ nhưng;
Chiều buồn buồn giữa hương sắc trưng bưng
Như nắng xé nằm trên gương mờ thủy.
Chiều nơi bến và nơi trời, ý nhị;
Choáng tương tư, gió rờn vương cảnh say, (1)
Vườn hân hoan muốn van nói đàn bà
Của nhựa mạnh thành tơ trong lá mới.

Bước so sánh những nỗi lòng phấn khởi,
Ở nơi kia từng lửa bạn trẻ trung
Đi bãi đàn bông bột của đời chuang,
Thăm xuân ý trong nhịp người nhún nhảy.

Chân cây đứng, và chân người qua đây,
Bóng chân người xen giữa bóng chân cây;
— Vườn hân hoan muốn van nói đàn bà
Của nhựa mình thành tơ trong lá mới —
Chiều thịnh trị; ngày xiêu nhưng nắng phơi.
Cây không đi mà tỉnh cũng nghiêng nghiêng;
Cây với người xưa có lẽ láng giềng,
Đầy đó cùng ngắm đầu lên kiếm Gió.

Em ơi, chiều dương họa điệu vàng tơ ...

HUY CẬN

1) Chỉ chít, rậm.

Bệnh viện và nhà hộ sinh

BÁC SĨ VŨ NGỌC HUỖNH

72, 74, 76 Góc đường A. Sènes và Jacquin (sau nhà Rượu)

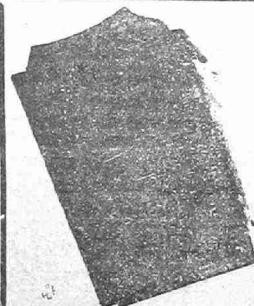
Chữa các bệnh

Chiếu điện (Rayon X)

Chữa bệnh bằng điện (Diathermie. U. V.)

Giấy nói số 622

HANOI

Lần thứ nhất xuất ra có kiểu
Chemisette đẹp:

CHEMISSETTE

ESTIVALE

Le Tricot de 1938 I

Các nhà buôn nên hỏi ngay
tại nhà chế tạo:

Manufacture CUF GIOANH
68-70, Rue des Éventails, Hanoi
Maison fondée en 1910

TRANH ĐỒ
Một câu ca dao

GIẢI ĐÁP TRANH KỸ TRƯỚC:
Gắn mực thi đen, gắn đèn thi rạng

CON - Có phải không mẹ, con vịt đi trước là con cái?
MẸ - Sao con lại biết nó là cái?
CON - Con vịt đẻ đi theo sau cũng như lúc này có người đàn ông đi theo mẹ, vì thế con mới biết con trước cái, con sau đẻ.

TRÔNG TÌM

MUỒN... TRẺ LÂU!

BÁC SĨ Metchnikov đã có cái danh dự chỉ dẫn cho ta một phương pháp hay, nói rõ hơn, một phép vệ sinh để chống với cái già yếu, mà chúng ta ai cũng có thể theo được, không cần phải nhờ đến một ông lang mò xè.

Ông Metchnikov nhận ra rằng, phần nhiều những loài chim sống lâu... thì không có ruột già; duy con chim đà (một giống chim to ở Phi châu) có ruột già, thì thường hay chết non.

Vì trong ruột già chứa chất không biết bao nhiêu vi trùng, trong số có thứ vi trùng *botulisme* rất độc và nhiều thứ vi trùng khác cũng chẳng lành gì.

Thật chẳng may cho ta, vì những bộ phận lọc chất bỏ của thức ăn dễ dẫn vào máu lại một phần ở trong ruột già. Ruột già, một mặt rất tiện lợi, vì khi cần đến người ta có thể thụt chất bỏ vào; nhưng vì đây mà những chất độc của vi trùng tiết ra dẫn vào máu, chừa chất độc vào cơ thể làm cho ta già đi.

Bác sĩ Metchnikov đã làm cả một cái chương trình dùng những thức ăn nhẹ, gần như dùng toàn rau, thêm *yaourth* (một thứ sữa bỏ để lên men, có khi gọi là *lait bulgare*) và sữa là những vị vốn có tính cách tẩy chất độc rất công hiệu. Ta nên giữ luôn luôn cho: « Đầu mát, chân nóng, bụng thanh thoi, thì không cần gì đến thầy thuốc cả! »
...Ăn hoa quả, sữa, rau, fromage,

sống một đời giản dị, ngủ giấc dài và, nếu trời cho, hết sức ít lo nghĩ; đó chẳng phải là cái bí quyết rất tầm thường khiến cho ta được trẻ mãi sao?

(Pierre Devaux-Gringoire)

BƯỚC ĐẦU CỦA ĐIỆN THOẠI

NAY ta dùng điện-thoại đã quen đi rồi, và nghĩ đến cách xếp đặt chi chít của các đường giây, ta tưởng hình như thứ máy ấy sáng chế ra đã từ lâu đời lắm. Thế mà điện-thoại mới ra đời ngày 26 Aout 1854, ngày mà một nhân viên số bưu chính người Pháp, Charles Bourseul đăng trong báo *Illustration* nói sơ lược nhưng rất đúng về cái máy ấy. Năm 1876, ở Mỹ lần lượt hai ông Graham Bell và Elisha Gray hoàn thành điện-thoại mà hôm nay năm trước ở Pháp Bourseul đã nghĩ ra.

Đường điện-thoại thứ nhất đặt ở New-Haven (Mỹ) tháng giêng năm 1878; chỉ có độ hai chục người mua năm. Sau đó ít lâu, có những đường ở New-York và Chicago, cộng được vài trăm người mua. Năm 1880, người ta lập một đường giao thông thứ nhất nối hai thành phố Boston và Lawrence; đường này dài 42 cây số.

Trong khi ấy điện-thoại mới bắt đầu có ở Paris (1879). Mãi tới năm 1885, đường giao thông thứ nhất của Pháp nối hai thành phố Paris và Le Havre mới thành lập. Chỉ việc sơ bước đầu của điện-thoại với những đường giây giao thông chi chít như mắc cửi của các thành phố ngày nay và giữ quyền sở hữu các những người mua năm (*annuaires des abonnés*) là đủ cho ta biết cái bước quan hệ của điện-thoại trong nửa thế kỷ nay. (D.I.)

Mlle Quy, tốt nghiệp tại Mỹ Viện Paris giúp việc massage, manueure

MỸ VIỆN AMY

FONDÉE EN 1936

SỞ NHÀ 26, PHỐ HÀNG THẦN - HANOI

Viện sửa đẹp người, khai trương trước nhất tại xứ Đông-pháp

CÁC MÁY AU MỸ TỎ SỬA ĐẸP NGƯỜI

SOINS DE BEAUTÉ ANGLAIS & AMÉRICAINS

MASSAGE & MAQUILLAGE MODERNES ÉLÉGANTS

HÀNG MỚI - GIÁ HẠ !!! - Điều một hộp kem, phấn, chì, son hay brillantine: Oyster (Con hến), Hoobigan, Tokalon, Caeramy, Dixor, Duvéla, Lanselle, Yardley, Guitare, Arcanell, Gorlier, L'Oréal, Bourjois, Lenthéric, Coty, Forvil, Orsay, Rosemail, Eclador, Catex, Luxaria, Lesquandier Klytia, Innoxa, Epilopiaster, Simon, Faber, Lanvin, Nicils, Rimmel hay Roger v. v. Nếu mua từ 6p00 giờ lên. Răng trắng sữa thêm bông đẹp bằng mỹ 0p 50. Răng đen đánh trắng bằng mỹ. Rất trắng, đẹp, bóng, êm. Khe kẽ răng trắng hết. Đánh bằng mỹ tối hảo có Email-dent thì đầu sợi dãn, sợi thuốc cũng không vàng.

Da trắng mịn tươi đẹp mắt 2p 3p. một hộp - Xoa hóa chất này, da không khô đặc nước da tươi mịn mặt.

Nên tìm cho được *marque L*
là thứ có rất hợp thời bền và đẹp
sữa này chứa từng cơ
kiểu mới của xường dẹt

PHUC-LAI
67 Phố Chợ Hôm (R. de Huế) Hanoi

Mua buôn có giá đặc biệt

L'U'OM L'AT

Bản thông kê đời người ta

Một đời một nhà thông thái nước Áo đã tính ra rằng người ta, sống chung bình năm mươi năm, thì dùng mười bảy năm để ngủ, mười tám năm để làm việc và học tập, tám năm về bệnh tật, kiến tụng, đa lịch, những sự buồn rầu, ba năm để dự định công việc, bốn năm để ăn uống, hai năm để cắt tóc gội mặt, tắm rửa, mặc quần áo, và chỉ có một năm để giải trí.

(Marianne)

In báo trên lụa

GAN đây những độc giả của một tờ báo hàng ngày ở Tokio rất đỗi ngạc nhiên vì những số báo họ vẫn nhận được buổi sáng. Báo ấy in trên lụa. Phải chăng là những số đặc biệt in đẹp 2 hay một cách quảng cáo lối mới? Đọc bài đầu người ta rõ sự thật. Nước Nhật bắt buộc phải tiến những nguyên liệu cần cho chiến tranh vì thiếu gỗ, nên tưởng còn gì hơn là dùng lụa thay vào, vì lụa ở Nhật cũng không đắt hơn gì gỗ. Đó là duyên cớ ông chủ nhiệm tờ nhật trình kia đã dùng lối in ấy, mà độc giả hẳn là được vừa lòng.

(Marianne)

Mặt trăng sắp vỡ

Nhà thiên văn học Anh có tiếng là James Jeans mới đây có đăng nhiều bài trên các báo khoa học trong nước, nói toàn về một vấn đề, khiến ta phải lo ngại. Theo những sự nhận xét của nhà thông thái trừu tượng ấy, thì chỉ bằng hơi thở của chúng ta rồi sẽ chia ra làm nhiều phần nhỏ hợp lại thành một cái vòng chung quanh trái đất, cũng như những cái vòng chung quanh Thổ tinh (Saturne) vậy. Không phải là nhà thiên văn nên chúng tôi không bàn luận về phương diện khoa học của những diễn đoán trước ấy. Chúng tôi nghĩ đến những ảnh hưởng khác của việc tai hại này: mặt trăng, chỉ bằng tròn trĩnh của chúng ta kia chẳng đã chiếm một chỗ cao quý trong nghệ thuật, mà trước hết là trong làng văn sao? Có lẽ muốn cho hậu thế thường thức — hay hiểu nữa — bài thơ

của nhà văn M. opassant: *Clair de lune* (ánh trăng) sẽ phải có những câu thích để cắt nghĩa mặt trăng « xưa kia » là thế nào.

Các bạn hãy yên tâm; hình như ông James Jeans đã chắc chắn là đồng điều dự đoán trên, nhưng ông không cho ta một điều chỉ dẫn nào về thời kỳ sẽ xảy ra tai biến ấy. Ta cứ yên tâm mà hưởng cái đẹp của chị hằng một khi chị hãy còn ở thế giới này.

(Marianne)

Nữ cử-tri ở Ai-cập

PHỤ NỮ ở Ai-cập hoạt động; họ yêu cầu vua, Farouk Ier, ban cho những quyền lợi chính trị và xã-hội. Thủ chính vua chẳng đã vừa mới lấy một người đàn bà trẻ tuổi rất tài năng và có một nền giáo dục mới sao?

Năm 1919 phụ nữ Ai-cập đã lần đầu tranh đấu trong trường chính trị. Sự hoạt động ấy kế tiếp đến việc tuyên truyền bài trừ việc lấy vợ lấy chồng quá sớm — một cố tục ở giốc sông Nil. Kết quả đã ấn định 16 tuổi mới được tuổi lấy vợ lấy chồng và cho con gái theo học các trường công.

Nhưng người đàn bà Ai-cập ngày nay chưa vừa lòng với những quyền lợi trên, với quyền theo học các trường cao-đẳng; họ muốn dùng tay vào cuộc đời chung, họ muốn đóng cửa trường thần linh học hồi hồi Ahzai to lớn kia, họ đòi khước bỏ lễ nghi cổ hủ hồi về việc cưới xin và sự mua bán giữa con rể và bố vợ.

Song cố tục rất mạnh vì chính hoàng hậu Farida đã phải hàng lông cho hoàng tử Farouk « mua » nàng ở cha mình.

(Vu et Lu)

Hội những trẻ thông minh

NƯỚC MỸ vốn vẫn có trí tu sửa cho nơi giống mỗi ngày trở nên một tối đẹp thêm, mới đây đã lập nên một thứ hội, gọi là « Hội những trẻ thông minh »

Bác-sĩ Hollingworth, một giáo sư có danh tiếng về khoa học tâm lý trẻ con,

đã mở ở New York một trường gọi là trường thần đồng, dạy 50 trẻ từ 8 đến 12 tuổi, học trong những trẻ xuất sắc nhất trong các trường công của thành phố.

Có một kỳ thi rất khó khăn để định đoạt sức học của chúng; chỉ được nhận vào trường thần đồng ấy những trẻ có « bộ óc thông minh » trên 130 điểm, 100 điểm là thông minh bậc trung.

Trong trường học thần đồng, buổi chiều dành riêng cho một công việc mà học trò tự chọn lấy, chẳng hạn những vấn đề về vận tải hàng không, về tuyến điện, luận thuyết về tổ chức, thơ hay âm nhạc.

Vì thế người ta không lấy gì làm lạ khi gặp một trẻ 11 tuổi trong trường hỏi ý kiến minh đối với chính sách tiêu tệ ở Mỹ ra sao.

Theo sự kinh nghiệm của bác sĩ Hollingworth, những thần đồng yêu đời và ít chuộng thể thao thì số đời cũng bằng.

(Vu et Lu)

Khi ăn mặn, phải cảm ưởng những gì?

MÙA mặn, khi ta ăn những quả mận xanh kia, nhiều người không để ý đến phòng, khiến có khi đến phải thiệt mạng. Một điều ta phải ghi nhớ là chú ưởng nước hay hĩa sau khi ăn mận.

Sự vô ý ấy có thể khiến ta sinh táo hay nóng cháy ruột, và đã làm thiệt mạng nhiều người.

(D. I.)

M. dịch

Ngày Nay

Tuần báo ra ngày chủ nhật

Mua báo kể từ 1er hay 15 tháng táy

Mua báo phải trả tiền trước

	Một năm	6 tháng
Đồng-dương	4\$20	2\$20
Pháp và thuộc địa	4.80	2.50
Ngoại quốc	8.50	4.30
Các công sở	8.50	4.30

Ngân phiếu gửi về:
M. le Directeur du **NGÀY NAY**
TÒA SOẠN và TRỊ SỰ
80. Av. Grand Boudha, Hanoi
Giấy nói số 874

Tại 153, Đường cầu Cửa Đông
(153 Bd Henri d'Orléans Hanoi)

Téléphone 228

D' CAO-XUAN-CAM
Tốt nghiệp tại Đại-Học-Đường-Paris
Nguyên Trung-kỳ bệnh-viện
quản đốc chuyên trị
Bệnh Hoa Liễu cả Nội thương

Khám bệnh
Sáng 8h đến 11h30, chiều 3h đến 6h
Khi cần kịp mời về
nhà lúc nào cũng được.

**Có phòng dưỡng bệnh
và hộ sinh**

BÉO... GÁY

Bản bí báo quá không thể nào có hình vóc đẹp được, người nom công giá, mặc quần áo tăn thời rất chường mắt. Muốn nhe bớt cân đi các bà hãy dùng thuốc **THANH-THÂN-HOÀN P. E.** mỗi tháng bớt ít nhất được 5 kilos.

THUỐC NỠ VŨ (globules mammaires) làm cho vú rắn và nở ra, cốt để tôn vẻ đẹp của bộ ngực. Chỉ 10 ngày thấy hiệu nghiệm. Thuốc làm gầy và nở vú trên cây của **MỸ-VIÊN TAMINA** bên Pháp chế ra. Cam đoan không hại tí gì, mỗi thứ giá 1\$80

Đán tại hiệu:

Đào-Lập
97, Phố Hàng Gai, Hanoi

AN-THAI
GRAND FABRIQUE DE POCHE-BOITES
2, Rue Nguyễn-Trung-Tiến
HANOI

?? ? 1936
XE KIỀU MỚI

Gấp khi gió kịp mưa đơn,
Dùng xe "AN THAI" chẳng
con có gì.

Có bán đủ cả: Vải, Săm, Lốp
ra đồ phụ tùng xe tay.

THOAT LY

TRUYỆN DÀI của KHAI - HUNG

(Tiếp theo và hết)

VÀNG, có cả ông phủ nữa.

Hồng vẫn nhìn theo con mỗi chạy đuổi con vờ đương bay lảng xàng ở trần nhà. Thấy con mỗi sắp sửa dớp môi, Hồng nhìn hơi nham chờ, và lo sợ muốn kêu: «kia! nó bắt!»

Và nàng thở ra khoan khoái khi thấy con vờ thoát nạn bay đi nơi khác.

Tý đứng dậy:

— Thôi, chị nằm nghỉ. Em xuống bảo sắp cơm chị xôi.

— Cảm ơn em. Nhưng có lẽ chị nhìn cơm thì hơn.

Giữa lúc ấy vú Hà vào cầm đưa cho Hồng một hộp sữa:

— Bà bảo tôi mua cho chị đấy.

Tý nữa tôi đem cốc với nước sôi lên.

Tý đỡ lấy hộp sữa đặt lên bàn và hỏi:

— Ông đốc bảo mua, phải không?

— Phải. Quan đốc bảo chị Hồng phải kiêng cơm. Hộp sữa tôi đã đục hai lỗ rồi đấy. Tý nữa cậu pha cho chị ấy uống nhé?

— Được, cứ để mặc tôi. Vây vú xuống mang nước sôi lên đi.

Lòng tốt của Tý như làm nhẹ bớt sự đau đớn của Hồng, sự đau đớn thân thể và tâm hồn. Hồng cảm động ứa nước mắt và muốn nức lên. Vội vàng nàng kéo chân trùm kín đầu để Tý khỏi trông thấy nàng khóc.

Tường chị ngủ, Tý rón rén xuống nhà.

XI

Chiếc ô tô của Canh lướt một vòng trên sân cỏ, đến đỗ sát bên hàng lan can xi-măng, trong cái

bóng nhạt của bệnh viện. Tiếng máy rú lên rồi im lìm trong sự yên lặng một ngày chủ nhật mùa rét ở một nơi vắng.

Viên khám hộ ra hiện cất tiếng chào:

— Lay quan ạ.

Canh hỏi ra ngoài ô-tô ngừng lên hỏi:

— Thế nào?

— Bầm quan, vẫn thế.

Canh đánh diêm châm thuốc lá hút rồi thở mạnh một luồng khói cùng một tiếng thở dài:

— Liệu có qua được ngày hôm nay không?

Viên khám hộ bĩu môi lắc đầu:

— Bầm quan khó lòng, thực quan đoán không sai, khéo lắm tai được đến tối nay.

Ông y sĩ giọng tự đắc:

— Đã nói ngày hôm nay, thì ngày hôm nay chứ ngày mai sao được!

Ông thong thả bước lên hiện đứng yên lặng kéo luôn mấy hơi khói rồi ném mẩu thuốc lá qua lan can xuống sân cỏ. Đoạn ông thung thình đi về phía cuối hiện.

Viên khám hộ vội tiến lên trước đến mở cửa một gian phòng nhỏ, và nói trở vào phía trong:

— Quan đốc đến đây!

Đương ngồi khóc sụt sịt ở một góc phòng, Hào rút khăn lau nước mắt rồi đến bên giường bệnh cúi sát vào tai em thì thào mấy câu. Hồng bỗng tươi tỉnh hẳn lên, đôi mắt sáng trong hai quầng sẫm. Nàng quay nhìn về phía cửa, và cặp môi chạm chập nhách một nụ cười để đón chào y sĩ. Bao hy vọng lộ trên cái mặt gầy gò vàng xám của người sắp chết.

Vì Hồng vẫn hy vọng rằng ông đốc sẽ cứu được nàng. Nàng tin

ở tài của ông, tin ở lời nói quả quyết của ông. Không bao giờ nàng yêu đời, không bao giờ nàng thích sống bằng trong thời kỳ nàng mắc bệnh nặng, sau những ngày dài dang dẳng nằm một mình suy xét tới nguồn bệnh phúc của người ta. Những lúc tâm hồn quá sốt sắng, bỗng bật, nàng cảm thấy nàng thành thực tha thứ và yêu mến bà phán. Đến nỗi một hôm bà đến thăm — đến thăm chiếu lệ — nàng mỉm cười nhìn bà và âu yếm nói với bà, như con nói với mẹ: «Độ này có gãy lăm, cần phải tinh dưỡng mới được». Lăm bà cảm động vì nàng mất vài phút.

— Hôm nay trông cô đã khá lắm!

Như có một luồng điện chạy khắp trong người Hồng. Nụ cười của Hồng càng tươi, và đôi mắt càng sáng. Nàng hơi nghiêng đầu nhìn Hào như để trả lời lại cái ý nghĩ thâm kín của chị: «Đấy chị coi, em không chết đâu, việc gì chị cứ khóc mãi?» Sự thực, sáng hôm nay, vắng nghe thấy tiếng khóc của chị, Hồng cũng hơi buồn và trong đám phút đã lo lắng nghĩ ngợi đến cái chết. Bây giờ thì nàng lại hy vọng, nàng lại tin chắc rằng nàng sống. Một ý nghĩ thoáng hiện ra trong khối óc sáng suốt của nàng: «Thầy thuốc nói đôi để yên lòng người ốm». Nhưng nàng cố quên ngay sau khi đã tự trách thầm rằng mình hay ngờ vực hão huyền.

Ông Canh xem qua cái băng

nhật độ, dặn viên khám hộ sắp sửa tiêm cho người ốm, rồi vội vàng quay ra: Ông đương đánh tờ tôm ở trong phủ, chợt nhớ tới Hồng, nên ông nhờ một người cai lệ cầm hộ bài để chạy về nhà thương một lát.

Hào theo ra ngoài, hỏi:

— Thưa ông, liệu có...
Nàng như tắc họng không nói dứt câu được.

— Bà cứ yên lòng.

Vừa nói ông Canh vira bước xuống sân cỏ. Hào cũng bước xuống:

— Thưa ông, có sao ông cứ bảo cho tôi biết thì hơn... Thưa ông...

Ông Canh bực về nỗi Hào cứ theo dõi mãi mãi, liền đứng đứng lại cười bảo:

— Vây thì tôi xin nói thực: Cô Hồng không sống được đâu. Không khéo chỉ tới nay là... đi.

Thấy câu nói của mình quá sống sượng làm mặt Hào tái đi, ông Canh hối hận tiếp luôn:

— Tôi đã hết sức chữa, nhưng biết làm thế nào... Bệnh nặng rồi mới cho tôi biết. Đaoi sức quá rồi, không còn đủ máu để mà sống... Tôi đã ngại ngay từ hôm đưa cô Hồng vào nhà thương. Thôi, bà cũng chẳng nên phiền muộn, chẳng qua số có ấy...

Rồi ông quay máy, lên xe đi thẳng. Hào gục đầu xuống lan can nức nở khóc. Nghe tiếng giầy lộp cộp, nàng mơ màng tưởng ông Canh quay lại, liền ngừng lên. Đo chỉ là viên khám hộ tay cầm cái bếp rượu dốt, tay cầm một cái xoang nhỏ:

PHÒNG TÍCH

1 là: Cơm no rượu say với ham tích cực { nên bị bệnh gọi là
2 là: An no đi ngủ, hay ăn no đi tắm ngay } **Phòng-Tích**
Khi đầy hơi, khi tức ngực, chán cơm, không biết đói, ăn chậm tiêu, bụng
vỗ bình bịch. Khi ăn sống rồi thì hay ợ (ợ hơi hoặc ợ chua) thường khi tức
bụng khó chịu, khi đau bụng nổi hồng, khi đau lưng, đau ran trên vai. Người
thường mỗi một, buồn bã chán tay, bị lấm nám sắc mặt vàng, da bụng
đầy. Còn nhiều chứng không kể xiết.

Một hai liều thấy dễ chịu hoặc khỏi ngay.
Liều một lần uống Op25 Liều hai lần uống Op45
VŨ-DINH-TAN Ăn từ kim tiền năm 1926

18 bis, Lachtray **HAIPHONG**
Đại-lý phát hành toàn tỉnh HANOI: AN-HA 13 hàng Mã (Caire) - HANOI
Đại-lý phát hành khắp Đông-Dương: NAM-TAN 100 Phố Bonnal, HAIPHONG
Cố Hinh 100 Đại-lý khắp HANOI và
các tỉnh TRUNG, NAM, BẮC-KỲ, và CAO-MIÊN, LAOS

— Ông tiêm cho em ?
— Vâng.
Viên khăn hộ nhìn Hảo, ái ngại :
— Quan độc nói thục cả với bà rồi ?

Hảo khòe, không đáp.
— Thưa bà, tại đề quá ra rồi mới chữa đấy mà.

Hảo rút khăn lau nước mắt :
— Không biết có cách gì cứu được nữa không nhỉ ?

Viên khăn hộ đưa môi, nhún vai :
— Chả có cách gì.

— Hay tôi xin em về chữa thuốc ta.

— Tùy bà. Nhưng thiết tưởng thuốc thành cũng không cứu được nữa. Bà đem cô Hồng về cùng về ịch mà lại phụ lòng quan độc đã hết sức trông nom cho hơn tuần lễ này.

Viên khăn hộ vào phòng bệnh. Hảo cũng theo vào, đến ngồi ở cái ghế đặt sát bên giường em. Hồng mỉm cười nói thì thào, khiến Hảo phải ghé gần lại mà nghe :

— Chị đã mua hộ em một phiếu số Đông-dương chưa ?

Hảo nghẹn ngào muốn khóc òa lên. Nhưng nàng cố trấn tĩnh để trả lời em :

— Đã, chị mua rồi. Đây.

Nàng đưa cho Hồng cái phiếu của nàng. Hồng vui vẻ nói :

— Chị giữ hộ em. Nếu trúng thì chia đôi, nhé ? Nếu trúng số mười vạn thì chúng ta cho chị Nga một vạn, Yêm một vạn, Lan năm nghìn, Tý năm nghìn, Thảo năm nghìn, vị chi bà vạn rưỡi, về phần hai chị em ta mỗi người hai vạn rưỡi, còn bao nhiêu để làm phúc... Em dùng tiền của em làm một cái nhà thực đẹp, giồng thực nhiều hồng, đủ các thứ hồng, với lại làm một giàn thiên lý. Ông em cho tám xuần leo. Chị có thích tâm xian không ?

Hảo cười :
— Có, chị thích tâm xuần lắm.

— Ở các cửa sổ em treo những rặng phong lan cho hoa vàng hoa tím rủ xuống...

Hồng phải ngừng lại để tiêm. Trông thấy chân em không khoe và heo hoắt như một cánh cù khô, Hảo vội quay đi. Tiêm xong, viên khăn hộ bảo Hồng :

— Có năm ngổ, đừng nói chuyện nữa. Quan độc cấm, không cho cô được nói chuyện.

Hảo đứng dậy :
— Vậy em nằm nghỉ nhé.

Rồi theo viên khăn hộ ra ngoài hiên, bởi :
— Hay tối cứ xin cho em tối ra.

— Bà nghĩ cho kỹ xem có nên đưa cô Hồng ra không ? Tôi chỉ sợ ra ở gần cụ... có Hồng càng chóng... Hôm được đưa vào đây có ấy mừng rỡ, bệnh bớt hẳn đi.

Chàng cười nói tiếp :
— Cụ thét máng cả ngày bèn

tai thì có ấy chịu sao được !

Chàng nói câu ấy là vì đã rõ tình cảnh nhà ông phán và biết Hảo không ưa gì bà phán.

Lúc đó ở công nhà thương, có hai cái xe kéo đổ lại. Hảo chăm chú nhìn, rồi vội chạy ra : Nàng vừa nhận được Nga và Lương.

— Có về thăm em ?
— Vâng. Thế nào ?

Hảo mếu máo :
— Em nguy mất rồi, cô ạ.

Ba người yên lặng đi đến phòng bệnh. Hảo cũng không kịp chào hỏi Lương một câu.

Thấy bọn kia không nói gì với mình cứ lẳng lặng tiến qua hiên, viên khăn hộ liền giữ lại :
— Không vào được đâu. Chỉ mình bà phán vào được thôi.

Hảo phải nói mãi, viên khăn hộ mới nể lời bảo nàng :

— Vậy chỉ ở trong ấy độ mười phút thôi. Quan đã có lệnh không cho người lạ vào phòng cô Hồng.

Gặp mặt Lương, Hồng vui mừng hỏi, nhưng giọng nhỏ quá, không ai nghe rõ :

— Anh cũng về thăm tôi được đấy à ?

Nga bảo Hồng :
— Anh Lương đã bỏ người... đã đuổi người à đầu đi.

Hồng ra hiệu cho Hảo ghé gần lại để nói chuyện, rồi một nhọc bảo chị :

— Anh Lương tử tế quá nhỉ ! Hảo cười đáp to, cốt để Lương nghe thấy :

— Bao giờ thì anh Lương cũng tử tế với em.

— Chị hỏi xem anh Lương và chị Nga đã xoi cộm chưa.

Hảo quay ra hỏi Nga :
— Chị đã đến đảng nhà chưa ?

— Đã, nhưng ông bà cùng đi vắng, vào phủ đánh tổ tôm.

Hảo chau mày, nhìn Nga như để bảo : « Đây, chị coi, có ai nghĩ đến em tôi đâu, tuy em tôi sắp chết. »

Nhưng viên khăn hộ đã mở cửa phòng đi vào :

— Xin mời bà với ông ra cho, không nhớ quan biết, tôi sẽ phải quở.

Hồng đưa mắt nhìn người ấy như để thăm van lơn. Nga cúi xuống nói nhỏ với Hồng :

— Vậy chị nằm nghỉ nhé, cố uống thuốc cho chóng khỏi.

Còn Lương thì chỉ yên lặng đứng nhìn Hồng, cặp mắt buồn rầu, về mặt đau đớn.

Buổi chiều, Hồng lên cơn sốt, mẹ man, nhiều lần đã tắt thở rồi lại sống lại. Hảo vội vàng về mời ông phán bà phán đến. Cả

Tý và Thảo cũng theo ra. Chỉ thiếu mặt cô Yêm, vì tuần lễ trước bà phán vừa viết thư cho Yêm nói Hồng đã bớt nhiều và sắp khỏi, nên Yêm không về.

Thấy Hồng nằm im lìm không cử ra cây, bà phán chắc nằng chết rồi, liền khóc òa lên :

— Ơi Hồng ơi, cô có tưởng đầu đến nóng nói này. Hồng ơi... Con đi mà chả kịp đổi dàng lại với thầy với cô một câu nào, Ơi Hồng ơi ! Đầu lòng cô lằm, Hồng ơi.

Ông phán ngồi rũ trên chiếc ghế mây, đầu cúi gục xuống ngực.

Lương quỳ bên giường, bàn tay nắm chặt lấy tay Hồng. Còn Hảo, Nga và Tý thì đứng quay mặt vào tường mà khóc.

Bồng Hồng mở mắt to mò nhìn mọi người, như vừa ngủ dậy.

Ai nấy ròn xao chạy lại gần :
— Em đã tỉnh !
— Chị đã tỉnh !
— Chị Hồng ơi !

Bà phán yên lặng đứng nhìn. Thấy Hồng khẽ gật. Bà ghé sát tai vào miệng nàng để nghe. Bồng bà đứng phắt dậy thét :

— À ra con này láo thực. Bà tội lỗi gì với mày mà mày bảo mày tha lỗi cho bà, hừ con kia. Bà quý hóa mày, bà nâng niu mày như hòn ngọc trên tay...
Hảo, Nga và Tý lại khóc âm lén.

Ông phán đứng dậy bảo vợ :
— Ô hay ! sao bà lại thế ! Tôi xin bà đi !...

Nhưng bà phán vẫn thét :
— Ông tỉnh nó bảo nó tha thứ cho tôi hết mọi điều, và chết đi nó sẽ phủ hộ cho tôi... Thế thì còn giờ đất nào...

— Kia !... bà trong.

Ông phán trở Hồng bảo vợ.
Hồng bản thủ hiệp đi, cặp môi vẫn tươi cười và mấp máy câu gì không rõ.

Phải chăng đó là hai tiếng : Thoát ly !

HẾT
Khái-Hưng

Lậu kinh niên...

Mắc lậu kinh niên sáng ra tí mủ (goutte militaire) hoặc thục khuya một nhọc, uống rượu lại ra tí mủ là do trùng lậu đã ăn xung sinh-dục-hạch (prostate); hoặc không có mủ nhưng trong nước tiểu nhiều vẫn là do trùng lậu đã ăn xuống, khoét đục trong thớ thịt. Kịp dùng thuốc lậu số 13 của

ĐỨC-THO-ĐƯỜNG

131, Route de Huế - HANOI

sẽ được khỏi mau và chắc chắn, giá 0p.60 một hộp.

Nhận chữa khoán các bệnh phong tình

ĐẠI LÝ : Mai-Linh 60, 62 Paul Doumer, Haiphong, Quang-Huy Haidương. Ích-Chí 41 Rue du marché, Ninh-binh

PHUC-LO'I

— AVENUE PAUL DOUMER, HAIPHONG —

Articles de Nouveauté
Chapellerie, Parfumerie
Lunetterie — Cravates
'Chapeaux 'Feutres

SACS POUR DAMES & DEMOISELLES

Hạt sạn

Đường dài khôn đọ

V. B. số 497, trong bài « Thăm tỉnh Cao Bằng » :

Hơn 60 cây số ở nơi này, không thể đem giờ ra mà đo được vì xe không chắc chắn, ít nhất cũng đi trong gần 2 giờ mới tới.

Bà nói không đem giờ ra đo được mà vẫn biết là xe khỏe đi 2 giờ mới tới, như thường!

Đèn chiếu... tối

T. T. T. Bấy số 202, trong truyện « Con gió lạnh » :

Ánh đèn hu hắt chỉ vừa đủ trope thủng một khoảng sáng hẹp giữa phòng.

Đèn ấy chọc thủng khoảng sáng, thì còn dùng đèn ấy làm gì? Gọi hàng đồng nát mà bán nó đi!

Ngớ ngẩn chưa!

P. N. số 8, trong bài « Đi thăm nhà thương Robin » :

Giời ơi! làm sao hầu hết tất cả chị em nằm ở đây đều xanh xao gầy còm như thế!

Bởi vì nhà thương là chỗ dưỡng bệnh; những chị em ấy là người ốm đấy! Và đã ốm đau thì làm thế nào mà đỏ thắm và béo mồm được!

Cụ ơi là cụ!

Cũng trong bài ấy :

— Người ta có sẵn sách đến cụ không?

— Có. Các cô-dờ từ từ lắm.

Vậy « cụ » để đây ư?

Và « ông » trai hay « bà » gái đấy ả?

Reo tai...

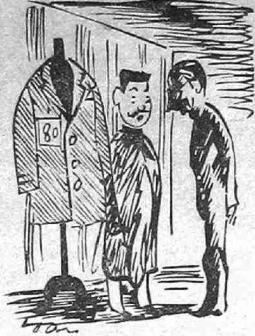
Cũng số báo ấy trong bài « Hanoi—Huế — Saigon » :

Nói tóm lại, Lan-Hương sẽ phát họa rõ ràng về mặt thực của phụ nữ Việt-Nam đầu thế kỷ hai mươi.

Thích « phát họa » thế thì Lan Hương là một bà ác tiên rồi. Vậy Lan Hương có gì xom, có cái mũi mó chim ròm, cái cằm lưỡi cây không?

Chơi nhau...

Cũng số báo ấy, trong bài « Đáp, ở mục « Chuyện tâm tình » :

— Tôi bằng lòng mua cái áo này nhưng ông có thể chừa một tý được không

— Được ạ.

— Thế ông đòi cái giá 800 ra 500

Một người đàn ông kiến tâm như thế hiếm lắm. Vậy chị nên làm quen hẳn với người ta, chơi nhau như bạn bè, mà vẫn giữ gìn, đừng nên dễ dãi và nên để ý độ xét tinh tình của người ta ra sao.

Rõ có Lê Chi chỉ xui dại chị em thôi!

Thơm?... Có thực không?

Cũng trong bài ấy :

Nguyễn Lệ Chi cảm T. H. không được buồn, lúc nào cũng phải vui vẻ, rồi ra sao thì ra! Giấy viết thư tâm vô giặc mộng heo gì mà thơm thế hở?

« Heo » đây là dăm-bông hay thịt quay mà thơm được hở?

Nhưng dù dăm-bông hay thịt quay thì cũng thơm thế quái nào được khi nó là giặc mộng! Có đem bức thư ấy mà « tâm », nó cũng không thơm và chẳng có mùi gì đâu!

Mặt chó

Cũng số báo ấy trong mục « Lắm chuyện » :

Tôi hỏi hoàng chưa biết chuyện gì, thì con chó Nhật-bản của tôi, — tên nó là Hirota — từ sân sau chạy ra nằm bên chân tôi, mặt tái không còn một chút máu.

Tiểu quái! con chó Nhật này tên là Hirota! Vì nếu không, nếu tên nó là Mousmé, nếu nó thuộc phái « phụ nữ » thì người ta sẽ còn thấy nó có đôi má hồng nữa kia đấy!

Dù nó là chó trắng hay là chó đen cũng vậy.

HÀN ĐÀI SẠN

VUI CƯỜI

Của Nguyễn-Hữu-Đức

Trên xe hỏa

Hai anh hà tiện đi xe hỏa. Muốn đỡ một vé tàu, một anh chui vào bị để anh kia nhét xuống gầm ghế.

Tàu đi được một quãng đường, người soát vé tới :

— Vé của?

— Thừa đây.

— Còn cái bao gì để dưới kia?

— Bao đựng mấy cái nồi đồng cũ đấy.

Người soát vé đập vào bao thử xem nhẹ hay nặng, thì ở trong bao, dưới gầm ghế, có tiếng người kêu : Xoảng, xoảng!

Muru Lý Toét

Xẻ và Toét rủ nhau lên tỉnh. Toét vì mang một tay nải nặng quá, ông uể oải, không còn sức cất bước. Mà đường từ đây ra tỉnh còn xa. Bỗng ông hỏi Xả Xẻ :

— Bác Xả ơi, làm ơn cho tôi mượn dăm đồng có việc cần tiêu ngoài tỉnh, thế nào tôi cũng trả bác ngay.

— Chờ tôi về bác, tôi cũng muốn giúp bác lắm nhưng gió có gì đưa tôi làm tin thì tốt hơn

— Biết có cái gì bây giờ, hay là tôi đưa cho bác cái tay nải làm bằng vậy.

Xả Xẻ thấy cái tay nải chứa nhiều đồ quý, bằng lòng ngay.

Đến tỉnh, Toét vui vẻ báo Xẻ :

— Bác Xả ơi, tôi bây giờ không cần tiêu nữa, xin giả bác số tiền chu tất. Bác làm ơn cho xin lại cái tay nải.

CỦA T. X. HANOI

Lý Toét câu

Lý Toét xem báo đến mục Trung Nhật chiến tranh, tình thông lại hừ lên một tiếng tỏ vẻ tức giận. Xả Xẻ thấy thế liền hỏi :

— Bác làm sao thế?

LÝ-TOÉT — Tức thốt, quân Nhật lấy hết cả Sơn-Tây và Hà-Nam rồi, chúng mình còn đợi gì mà « không đánh »?

Đốt

Lý Toét lại đọc đến chỗ : « Hôm qua miên nam Sơn-Tây giúp giới Hà-Nam... » liền kêu :

— Hừ, họ đốt thật! Sơn-tây mà lại giúp Hà-nam!

Nó cảm tao

CỦA TISSUA, MỸ HẢO

— Con bé nhà lão Chánh cảm

tao mấy ả.

GÀ — Chỉ nổi khoáy, nó mà lại cảm mày!

CAC — Thát đấy mà lại, hôm nó tao đang đi ngoài phố nó cứ vậy tao, gắt tao rồi bảo rằng : cậu, cậu làm ơn xách hộ tôi cái « ba-li ».

Mồm mép nhà nghề

BÀ KHÁCH — Ảnh này xưa lắm, ông làm tôi già đi mười năm.

THỢ ANH — Càng tốt chừ sao, mười năm nữa bà không phải đi chụp nữa chừ sao.

CỦA LÊ MÃN, HUẾ

Không sợ chết

NĂM báo Ba — Này mày coi nhiều khi tao đứng trước cái chết thế mà tao không sợ.

BA — Anh hùng nhỉ!

NĂM — Như mới hôm qua đi đến người bạn ở ga, tàu chạy vui phớt gần tao, thế mà tao vẫn đứng nhìn thân nhiên tuy tao biết hễ nào đó nó thì chết.

Quen nghề

Ảnh hát bộ thư thả ngồi đánh bạc, chợt nghe tiếng vợ vào, ảnh hốt hoảng :

— Ngụy tai thị ngụy tai, khổ giả chơn khổ giả, mu nhà ta đã đến cửa ngoài, ta mau kíp lui bình an nấp, a!

Nhậm chừc

— Mày ác thế chết xuống âm phủ sẽ hành hình ở địa ngục.

— Tao không lo, vì thủy tao là cat ngọc trên dương thế mới chết nằm ngoài, chắc bây giờ đã nhậm chừc.

— Có một thư án mà không bao giờ tôi ăn.

— ???

— Ăn trộm

— Ngờ gì!

CÁCH ĐỀ PHÒNG MÙA VIÊM NHIỆT Ở XỨ NHÀ

Về mùa viêm nhiệt ít người tránh khỏi được bệnh ngứa lở ngoài da hoặc phát mẩn lỵ khắp người hay từng quầng mọt, nhất là thường bực bội, khó chịu, và tiêu tiện trắng, đỏ bất thường. Những người thường có mào như thế mà chưa thấy phát sinh rồi hoặc những người muốn phòng xa, sợ mắc những bệnh ấy khi tiết trời thay đổi, lập nên dùng một vài hộp « Ufa Thiên Bại Độc », sắc lấy nước uống, 1 hộp uống được 3 ngày, tự nhiên trong người đổi máu, không sinh ra chứng bệnh gì. Thường thường chỉ dùng 2 hộp. Con người nào đã có mào bệnh thường phát sinh ra, chỉ dùng tới 1 hộp là cũng. Mỗi hộp giá 1p 00

BỆNH LẬU, GIANG MAI, HÀ CAM — Công việc chữa bệnh phong tình không lấy tiền của nhà thuốc Thượng-Đức đã tỏ ra cho thiên hạ biết rằng chỉ có thuốc Lậu, Giang-mai, Hà-cam Thượng-Đức mới có công hiệu kỳ tài. Ai đến phòng riêng chữa bệnh phong tình của nhà thuốc Thượng-Đức đều thấy bằng trăm nghìn bức thư ca tụng riêng về công hiệu thuốc phong tình này là liệt tại đây. Nhà thuốc có nhân chữa khoán, giá phải chăng, xem bệnh chỉ dẫn tận tường không lấy tiền. Thuốc bán : Lậu 0p 50, Giang-Mai - 1p00, Hà-Cam 0p80. Bệnh nào cũng 1k, nặng 6, 8 ló, nhẹ 2, 3 ló là cũng.

KINH TIẾN TỰ TIÊN — Thuốc bổ thân lịch truyện tự đời Khang-Hy, bệnh Liệt Dương hoặc giao-hợp không xuần dùng điều chóng khỏi, Hiện danh tiếng, đã được tặng khắp cõi Á-Đông. Giá 1p00 một hộp (có hộp hộp lón 2p00)

THƯỢNG-ĐỨC

15, Phố Nhà Chung (Mission) Hanoi

ĐẠI-LÝ tại HANOI : Bách-Gia 71, Phố Hàng Nón, HAIPHONG : Năm-Tân 37 Avenue Paul Doanier, HAIDUONG : Quang-Huy 25, Maréchal Foch NAMDINH : Việt-Long 28, Rue des Champeaux, và các Đại-lý các nơi.

TRONG SU' O'NG GIÓ

PHÓNG SỰ NGÂN của TRỌNG LANG

Con tinh ở cột cờ

CON đường Cột cờ vào khoảng mười một giờ đêm. Các ngọn cây xào xạc, cuồng cuồng vì gió lạnh quá. Tôi rảo bước qua những ánh đèn điện vàng hoe, những bụi cây bùm tùm, những nhà cửa lặng lẽ đang chìm đắm trong sương nặng. Liếc nhìn ngọn cột cờ vôi vôi, huyền ảo trong thâm xanh, tôi tưởng như

chỉ còn tôi là đang sống ở một chỗ đất chết. Nếu không có một chiếc xe hơi ịch ịch, đây ánh sáng, êm ái vụt qua, như một cái mộng đẹp.

Đến ngã tư, trước sân Mangin. Từ một gốc cây, tôi thấy nầy ra một cái bóng, cao bằng tôi.

Lùi lại ba mươi năm về trước, tôi sẽ cho là một con yêu tinh. Nhưng, tôi không trọn. Vì ở những chỗ đi về cửa nhà binh này, tôi vẫn thường thấy lờn vờn mấy mù đàn bà. Họ có bộ mặt một con sen, quần áo lụa là, xốc xếch như một nhà thổ lậu; hay là họ có quần áo con sen, bộ mặt như nhà thổ lậu. Họ có vẻ bán khoán, như lạc đường, nếu họ đóng vai con sen. Họ ghéech chân lên bờ hè, mắt đắm nhìn về phía công trại, để nói chuyện về linh tây với cu li xe, nếu họ đường hoàng hiện nguyên hình là... nhà thổ lậu.

Tôi thần nhiên đi lên. Cái bóng đó đến trước mặt tôi, rồi theo ngang bên tôi cùng đi, chỉ là một cô gái «kiểu nhà quê» xấu xí, toan thân cộm cộm những quần áo, cái nọ lộn xộn phủ cái kia, trong là vải, ngoài như là lụa.

Người hẳn không run rẩy, tuy trời rét, nhưng giọng hẳn run, sắp khóc:

— Ông ơi ông, từ đây về... đáng kia, có còn xa lắm không

a? Ông bảo giúp em máy.

Tôi phì cười:

— Về đây kia là về đâu?

Thấy tôi cười, nó ồm-ồm:

— Về... ở... về nhà cháu ấy mà!

Tôi thấy khó chịu, rảo bước. Nó chạy theo:

— Về đây kia vậy a. Ông đi ông? Ông? Thì nhờ ông cái này vậy.

Tôi đứng lại. Nhờ ánh sáng, nhìn thẳng vào mặt nó, một bộ mặt rói, mặt chuột, thâm xỉ, như một cái sẹo.

Hắn chìa ra trước tôi một cái khăn tay màu nâu nhạt, chắc là bẩn lắm. Về mặt bóng thê thảm, bắt nhìn vào một bụi cây ướt mặt, và gạt đầu luôn luôn. Họ có đủ điệu bộ một người chủ chó, đang giục chó nhảy vào bụi tập tìm một... hòn gạch.

Lần đầu, tôi thấy lòng tôi nổi giận, khiêu bỉ và ghê tởm, trước một người đàn bà. Hắn giục tôi bằng những câu có thể đuổi một một thằng du côn đi được.

Tôi nhin được kêu đội xếp lên. Nhất là lúc nhìn cái... «mồm» của nó, nhìn cái khăn lau ghê gớm, tôi nhìn người ra như đã ngã vào một hồ đờm rãi.

Tôi bước vội đi, có lẽ tôi gần chạy. Cái người dề hèn, khôn ngoan, đau khổ nhất giữa loài người đó, chạy theo tôi.

Lần này, bằng một giọng tôi nghe văng vẳng như tiếng vang xa:

— Ông cho con vài xu vậy, lạy ông. Con chưa ăn cơm, ông a...

Con mụ đó chỉ là một gái cùng khổ mới dăm theo lối... vãn mình.

Người ta còn mách tôi một mụ gái cùng theo nghề đó.

Nhưng, tôi cầu nguyện cho

bóng người ấy đừng qua trên đường tôi, đi qua trên đời tôi.

Hai đứa trẻ

Qua độ trăm bước, tôi đã hết khủng khiếp. Tôi chỉ còn thấy buồn chán lạ thường. Tôi lại giận cho tôi sao đêm nay tôi lại đi qua con đường này! Để đem theo về, làm bản cà giắc ngủ, một hình ảnh nhớ nhức nhối của cái nghèo vô sĩ...

Trên một bãi cỏ rộng, ướt sũng vì sương, có vài cây to trơ trọi, mao rết vượn cao lên trời. Ở gốc một cây, tôi thấy có bóng lửa trập trờn, trong khói đen. Tôi bước lại gần. Hai đứa nhỏ đương ôm nhau ngồi sưởi, trong một cái hốc tự nhiên ở giữa gốc cây. Chúng vẫn run như thường. Vì để chống với rét, chúng chỉ còn có cách mong manh là lấy một mảnh báo cũ thay chân, đắp gần kín đầu. Lấy lát buộc ống quần lại cho gió khỏi lùa vào bụng. Và lấy hơi người của nhau để ú cho nhau. Tôi sợ vào người một đứa: da thịt nó lại vẫn giá như băng!

Thằng lớn bỗng phùng má thổi vào đồng lá ấm, có khói nhiều hơn lửa. Thằng bé ngược đời mắt ồm yêu nhìn tôi, rồi lật đật rút vào chỗ lá cháy, một cảnh cây khô.

Thằng lớn đã ngừng lên, phi một, thật lâu bằng hai mắt, nghe như tiếng máy chạy.

Rồi, mắng đồng lửa:

— Mẹ mày, tắt đi!

Chợt thấy tôi, nó cười tươi như không:

— Rét quá đi mắt, ông nhỉ?

Tôi sẵn có tờ báo, biểu nó. Nó vỗ lấy, xem, rồi reo lên với thằng bé:

— Báo mới, đây mà! Để mai tao «mại» lấy một xu, mày a.

Máy quả, cả nhà tao còn «trần» có 5 bảo đại! Tao đang lo chết đi được!

Nó nhìn tôi:

— Ông cho con thật nhé? Mệt-xi ông.

Tôi được biết thân thế hai đứa nhỏ. Theo lời thuật lại, thằng bé tự nhiên bỏ nhà đi đến ở nhờ bãi đó đã hai hôm rồi. Thằng lớn, 15 tuổi, không cha mẹ, mấy năm xưa đã làm con nuôi ăn mày để đi ăn mày suốt ngày, suốt đêm. Bây giờ, vì lớn lên, nên kiếm được vô số nghề: treo cây, vác cầu đổi đám ma. Nhưng không bao giờ bỏ được nghề ăn mày, vì một khi đã hết cả nguyên rỗi, thì nghề «bị gãy» nhàn nhất. Chỉ khác trước là bây giờ nó chuyên ăn mày người tây thôi, chứ không thêm xin người ta. Người Ta không những đã «đá» lại hay... đã đi, đều làm.

Tôi để cho nó nói:

— Tây say thì lạ lắm. Có khi nó thả cho cả gần một chiếc bánh

tây, ăn ngon một cách không thể tả được! Có khi nó cho nhảm cả đồng vắn. Ít khi nó đá thật như ta. Nó chỉ đá dọa thôi. Nhưng dọa xong, nó lại vội vàng bắt tay... xin lỗi ngay!

«Có khi, say bị tí, có anh cỡi cả áo ngoài ra, rồi lật áo «ti-cô» quảng cho cháu.

Nó cho tôi biết thêm một điều này:

— Nhất là những ngày «bay» (paye) thì phải biết. Cháu kiếm trẻ lắm. Thịnh thoảng cháu lại rở được cả thuốc nữa. Đem bán ít ra cũng được rằm xu.

Nó ghé lại gần tôi:

— Thuốc bói phòng bệnh... ấy mà!

(xem tiếp trang 22)

Trọng-Lang

Áo tắm bè...

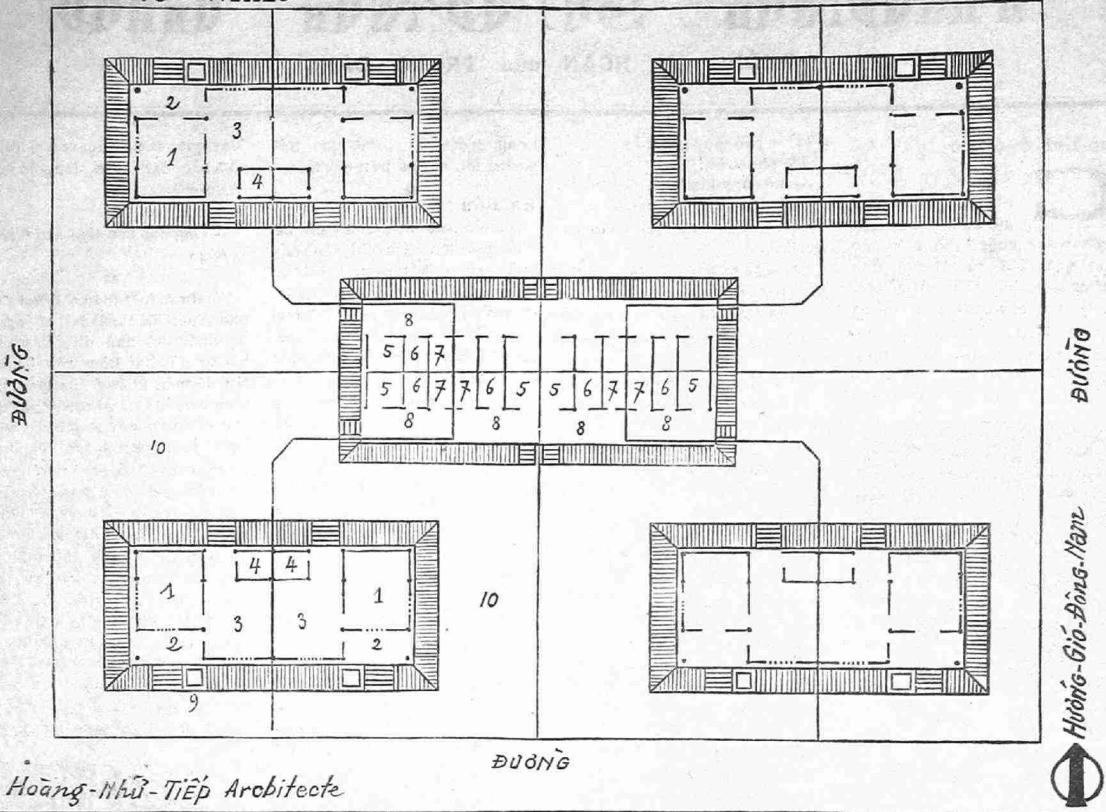
Ky concours de maillots de bain à SEPTO NAUTIQUE năm 1937, áo tắm CỰ CHUNG đã chiếm bốn giải nhất, như vậy đủ tỏ ra quần áo dệt của nhà CỰ CHUNG tốt và đẹp không đâu sánh kịp. Xin đòi cho được marque CÉCÉ mới là thật hiệu.

CỰ CHUNG
100, Rue du Coton, Hanoi

Telephone N° 623

PLAN D'UN LOT DE
MAISONS JUMELLES

ĐƯỜNG

Hoàng-Nhữ-Tiếp Architecte

ĐƯỜNG
HƯỚNG-GIÓ-ĐÔNG-NAM

Bản đồ một lô bốn nhà to ở bãi Phúc-Xá

TRẠI ÁNH SÁNG PHÚC XÁ

LÀM trại Ánh Sáng ở Phúc-xá (Bãi cát bờ sông) bị một trở lực rất lớn là nạn nước hằng năm.

Cứ đến mùa nước là dân nghèo ở ngoài bãi khốn khổ vô cùng, sự đi lại bị ngăn, nhà cửa bị ngập, có khi bị trôi, cây cỏ trong vườn bị ngấm nước không sống được. Ấy là chưa nói đến sự nguy hiểm cho tính mạng người. Lúc nước xuống rồi, chỉ còn trơ lại đường xá bùn lầy và nhà cửa xiêu vẹo: một cảnh đồ nát tơi tàn.

Ban Chuyên môn Kiến trúc đã trình bày ban Quản trị biết những sự hư hại gây ra bởi nạn nước. Nhưng đoàn Ánh Sáng cũng quyết định làm trại Ánh Sáng ở Phúc Xá.

1) Vì hiện nay một số dân nghèo vừa bị nạn cháy không có nơi trú ẩn.

2) Vì bãi Phúc Xá đã có nhà phát thuốc, trường học, đường đi lối lại phong quang, nay chỉ cần thêm nhà Ánh Sáng, thế là Phúc xá có đủ điều kiện để trở nên một thôn Ánh Sáng hoàn toàn. Đoàn Ánh Sáng sẽ theo đuổi công việc này, cùng với những công

việc khác, và mong tất cả bãi cát bờ sông sẽ trở nên sáng sủa trong một thời gian rất ngắn.

3) Bãi Phúc-xá gần Hà-nội, sự huấn luyện dân nghèo về cách sống mới sẽ dễ dàng và mau chóng. Ảnh hưởng sẽ sâu xa và chủ nghĩa Đoàn cũng vì thế mà được nhiều người biết hơn.

4) Vì trong việc đợi chờ làm thôn Ánh Sáng ở Voi Phục (hiện nay vẫn đề đất cát gần xong hẳn) mà ở Phúc-xá thì đất có ngay.

Nên Đoàn phải bắt đầu thực hành mục đích thiết thực của Đoàn, để tỏ rằng Đoàn bao giờ cũng chỉ nghĩ đến việc thực hành, và chậm đến bây giờ mới thực hành được một phần trong chương trình số một, là vì vấn đề đất đai không phải một ngày mà giải quyết xong được.

Đã biết rằng làm nhà ở ngoài bãi bị nhiều sự thiệt hại về sau, thì bây giờ phải tìm cách làm giảm những sự thiệt hại ấy đi, nếu không có thể làm mất hẳn.

Muốn được như thế phải:

Đồ cao nền nhà, và phía dưới xây tường gạch con kiến cao độ 0m50 để nước có lên, chân tường cũng không hư hại mấy. Theo như mục nền 1m00 mà chúng tôi đã định thì nước ít khi lên đến mặt nền nhà, nghĩa là năm mười phần tường con kiến thường thường không bị ngấm nước. Trừ ra năm nào nước lên thật cao như năm vừa rồi. Như thế là trời cổ làm hại, đến tài thánh như các ông Lạc-lộ cũng khoanh tay nữa là Đoàn Ánh Sáng.

Trại Ánh Sáng Phúc-xá hiện nay chỉ gồm có bốn lô. Mỗi lô rộng 30x40=1.200m², có đường bao bọc bốn chung quanh; 1 lô làm 6 nhà bé cho 6 gia đình; 3 lô làm 4 nhà to, mỗi nhà cho 2 gia đình. Mỗi gia đình độ 5 đến 7 người cả người lớn và trẻ con.

Lần này xin nói riêng về lô giành cho 4 nhà to, mỗi nhà cho 2 gia đình (maison jumelle, type A, modèle 3).

Trước hết phải cấm hướng rồi mới đắp nền. Thấy địa lý nào

cũng bảo rằng hướng đông nam có gió mát, nên tất cả các nhà đều quay ra phía đông nam.

Mỗi gia đình có 2 buồng để ở (buồng 1 và buồng 3). Buồng 4 để chứa đồ đạc, áo quần, măm nôi, các thứ có thể mất được.

Cái hiên ở góc về phía trước để ngồi chơi hóng gió mát, và để che nắng mưa cho 2 buồng ở. Vì người ta sẽ hay ngồi chơi ở chỗ ấy nên ở cột góc có chậu giồng cây và hoa.

Mỗi một gia đình đều có riêng: 1 buồng bếp (5) 1.60x150, 1 buồng tắm (6) 1.60x100, 1 nhà vệ sinh (7) 1.60x100.

Tuy của riêng ai, người ấy dùng, nhưng tất cả các nhà phụ tùng đều xếp vào một nơi để được rõ ràng, sạch sẽ, và nếu không may thân hỏa có đi qua đó thì cũng chỉ mất cái nhà phụ tùng ấy mà thôi.

Một đặc điểm nữa là tất cả 8 nhà vệ sinh đều nằm vào khoảng giữa hai nhà ở và sau chiều gió, như thế không phiền ai hết.

Trước bếp đều có một cái sân con cũng đắp cao bằng nền, để dùng vào các việc vật ở bếp.

Đã nhiều lần tôi nói chín b nhà phụ táng là cái đẻ sinh ra các chứng bệnh nguy hiểm. Vì vậy cho nên bếp không nên để gần chường tiêu — ở đây chúng tôi đã để nhà tắm vào giữa — Chẳng qua chỉ tại cái nhà vệ sinh không được giữ gìn cho có vệ sinh — cái nhà này ở đây chúng tôi làm theo lối người ta vẫn dùng bên Ấn-Độ Hòa Lan (fosse absorbante bord boite) không có gì khó và đắt tiền, chỉ đào một lỗ tròn độ 0.40 bề rộng và sâu độ 4m50 đến 5m00, trên xây một cái hệ ngói. Thế là xong — Nhưng đào cái lỗ ấy không phải dễ dàng nếu không có đồ dùng — Bên Ấn-Độ Hòa Lan người ta có một cái khoan đất (perforeuse : Cuellier Iwan) để dùng vào việc ấy nên công việc dễ dàng và chóng lăm.

Ở đây chưa có thứ ấy, muốn đào lỗ tròn trên, phải đào lỗ rộng, cũng sâu 4.50 đến 5.00, rồi làm một cái ống bằng tre đan cũng rộng 0.40 cho xuống, rồi lắp đất chung quanh — Ông tre ấy không hỏng được, vì dưới đất bao giờ cũng có nước.

(Đây chỉ nói qua, ai muốn biết rõ cách thức làm, xin hỏi ở Đoàn sơ học xem : Extrait de l'office international d'hygiène publique N... mois d'août 1936.)

Các vật liệu

Chỉ toàn tre, nứa, bương và lá, nếu có cần thì chỉ dùng một ít gỗ để làm khung cửa — Nền nhà sẽ lát gạch lục đồ hay láng gạch non giã nhỏ trộn với vôi và một ít ciment. Chỉ có bếp là xây gạch (để tránh lửa), tuy vậy trên cũng lợp lá.

Xếp đặt và xây dựng nhà Ánh Sáng như trên, Đoàn chỉ theo đúng mục đích mà Đoàn đã ấn định: Xếp đặt các nơi ăn, chốn ở theo khoa học, có vệ sinh, và đẹp ở sự tìm tòi về mỹ thuật.

— Thực hành chừng ấy thứ với một số tiền rất ít, càng ít chừng nào càng hay chừng ấy, đó là một điều kiện mà chúng tôi cố làm cho được.

Hoàng như Tiếp
kiến trúc sư

KỶ YẾU ÁNH SÁNG

Kết quả ngày Ánh Sáng ở Hai-phong

Theo nghị quyết của ban trị sự Chi-đoàn Hai-phong ngày 9 tháng 2, các chiến sĩ Ánh Sáng hôm 20 tháng 2 đã chia nhau đi các phố mời hội viên cho đoàn. Số đi đến nay mới đáng kể quá là vì còn đợi thu được hết số tiền đóng của những người ký giấy vào đoàn hôm đó.

Kết quả :

1 Tân trợ	50p.00
4 Vinh viễn	40p.00
343 Chủ trì	343p.00
244 Khuyến khích	48p.80
592 hội viên	481p.80

Số tiền hiện đã thu được là : 350p.20

Đoàn xin có lời cảm tạ bà con trong thành phố đã hưởng ứng vào đoàn đồng như vậy.

Kỷ yếu của chi đoàn Hai-phong

Chi đoàn Ánh Sáng Hai-phong, xuất bản hàng tháng một tập kỷ-yếu, làm cơ quan liên lạc của hội đồng địa phương với các hội viên trong thành phố. Hiện đã ra số 1 về hai tháng Janvier-Février. Trụ sở ở số 135 phố Paul Doumer Hai-phong.

Diễn thuyết ở Hai-phong

Đến hôm 27 Avril, chị Bạch-thái-Tông trước ban Phụ-nữ và anh Võ-ngọc-Cừ thư ký của đoàn sẽ diễn thuyết ở hội Tri-tri.

Văn phòng đoàn Ánh-Sáng số 28 phố Richard Hanoi

Tiền thu về

Ban thủ quỹ đã thu về số tiền 728p 69 của hãng G. M. R. và số tiền 100p. của rạp Majestic. Tiền này sẽ thêm vào quỹ dự trữ tại Ánh Sáng ở Phúc-Xá.

Đoàn Ánh Sáng xin có lời chân trọng cảm ơn ông Allen và ông chủ rạp Majestic. Nhân dịp ông Allen về Pháp nghĩ ít lâu, đoàn xin thành thực chúc ông thượng lộ bình an.

Làm dân

(Tiếp theo trang 10)

Chưa biết nó còn đưa ông đi đến đâu, nếu không có chủ nó và tôi lặn cả vào để đuổi nó đi.

Mặt ông tái mét, tay ông run bần bật, ông xuýt xoa bảo tôi :

— Đàng thật ! Đàng thật ! Nhưng mà, cần trốn không kè ! Ông vẫn nghĩ đến cuộc... thì nghiêm cứu ông.

Chúng tôi bước vào một nhà có thờ thần, nhân những lời xin lỗi và nước trà lều. Ông N vẫn lăm lăm :

— Dù thế nào thì chắc nữa tôi cũng phải ra Hà-nội để tìm thuốc trừ chó dại ! — Trong khi ông chủ nhà lấy vôi khoanh một vòng vào chó bỗng vết rãnh chó rãnh rãnh trên cổ chân ông, nắn cho máu chảy ra, rồi lấy ba nén hương đưa qua đưa lại làm phép.

Tôi nhất định ở lại để chờ chiều xem lễ đồng chữa bệnh. Tuy chủ nhà dè dặt rất độc, ông N., như người bị ám ảnh, vẫn nhất định không ngồi yên một chỗ, thỉnh thoảng lại rên lên :

— Nhưng mà khờ ! Nó có «dại» hay không đã ?

Hay là ông hỏi luôn miệng :
— Nó có chế nước không ? Đuôi nó chông lên hay là cụp xuống ? Nó có thè lưỡi, sùi bọt mệp ra không ?

Rồi ông vui vẻ và quên tất cả, khi ông giảng cho tôi nghe cuộc thi nghiêm riêng để đuổi chó :

— Họ có phép riêng để đuổi chó, gọi là phép úm của Mường. Câu úm như sau này : « Úm quân hạ hạ ! » nếu gặp cả bày chó. Gặp chó trắng thì phải đổi là : bạch hồ và bạch khuyển. Gặp chó đen thì dùng chữ hắc. Vừa úm, vừa bắt quyết dữ vào mõm chó, cần nhất là ngồi thụp xuống !

Tôi hỏi :
— Nếu gặp chó hoang, vừa trắng, vừa vàng, vừa đen ?

Ông nghĩ một lúc, như ôn lại rằm chữ nho còn sót trong óc. Chắc không tìm ra, nên ông trả lời tôi một cách mơ hồ. Ông « ở » rất nhiều :

— Ở ở... khoang hồ, khoang thuyền, tạp hồ, tạp thuyền. Hay là cứ hồ và thuyền cạy than lăm cho tiện !

Tôi nhắc ông :
— Thấy người ngồi xuống, ngồi là tìm gạch đá để ném, chó sợ mà chạy. Lợi dụng trường hợp đó, họ sinh ra một thứ ám quyết để lăm...

Tôi không trông thấy ông N. đáp lại. Nhưng, tôi hiểu rằng, ông N. thường dân quê, có lẽ vì ông cũng như họ : óc ông hẳn còn chó cho sự mê-tin.

Trừ tà

Tôi bước qua ngưỡng cửa, chợt trông thấy láng láng ngang đầu một quả rùa dại, một tấm xương rồng.

Ông N. cười :

— Họ trừ thần ôn-dịch đấy ! thần ôn-dịch hình như sự mảy mủn thứ đó lăm. Ở nhà này, muốn tìm thuốc trừ tà cho họ, phải đi bắt họ như bắt giặc. Cái có không muốn tìm thuốc để tìm họ. Một lá đi tìm, tức là vào phe với người đương không phải đối ngoại quốc.

Đáng lẽ không bắt làm gì, nhưng thần ôn dịch, chắc là muốn thì phép với ngoại quốc, nên bắt chơi cho « khoa học » biết tay. Hai lá đi tìm, thì khiếp ! động một tí thì phở đui ra cho người ta tìm. Vì họ tưởng rằng tìm vào đầu. Người đi tìm còn thì giờ đâu mà giảng cho họ hiểu nữa. Và tại số chết ở bệnh dịch thì trốn vào trong hòm càng chết.

Ông N. nhìn khoảnh đất sạch sẽ diêm hoa cỏ tươi tốt mà nói :

— Ở chỗ đặc què, nghèo đặc biệt này, tại ít khi có bệnh tá lăm.

« Mắc bệnh chỉ vì ăn bậy, ở gần chỗ rác rưởi. Ở đây, ăn chỉ có gạo luộc, khoai luộc, rau muối luộc, thì chỉ có đi... táo chứ tá thể nào được ! Còn rác rưởi, thì thử nhìn đồng rác nhà này với đồng rác ngoài tỉnh hay là những đồng rác họ đổ chỗ ngoại ô, mà xem !

Ông cười :

— Rác ở đây chỉ có hoa, tá thê và đất. Có thể gọi là rác thê được ! Rác ở ngoài tỉnh. Eo ôi !... Sao mà họ ăn lăm thịt cá, cua ốc thê ? (Còn nữa)

Thần Lạc Bào - An

Là một thứ thuốc gia truyền uống vào không vật vã mệt nhọc và hại sinh dục như những thứ chế bằng ban miêu, thủy ngân, (đàn bà có thai cũng uống được) chỉ độ 5, 6 tiếng đồng hồ đã thấy kiến hiệu, thấy đỡ rồi chẳng bao lâu mà khỏi nên đã được nhiều anh em chị em trong Nam ngoài Bắc tin dùng, cả đến người Tây n... ời Ta cũng công nhận là không đầu bằng. **LẬU MỚI MẮC**, tiền tiền tức, buốt, xót lăm mù nên uống đàng số 14 giá 0p60 một ve. — **MẮC ĐÁ LẬU**, tiền tiền thông, không buốt, ít mù, có người sáng dạ mới có một tý (goutte militaire) nước tiểu thì đục và lăm vẩn (filaments nên uống: đàng số 15 cũng 0p60 một ve.

BẢO - AN - ĐƯỜNG — 22bis Route de Hué — HANOI

Rượu Chối Hoa - Kỳ

Các bà sinh nữ muốn khi ra cũ, được đồ da, tấm thịt mạnh khỏe như thường, không lo tê-thấp, đi lại được ngay. Chỉ xoa **Rượu Chối Hoa-Kỳ** thì không lo ngại gì hết. **Rượu Chối Hoa-Kỳ** này trị được nhiều chứng rất giỏi là: Sinh số, tê-thấp, tê-thao, đau lưng, đau mình, đầy bụng, đau bụng, chân tay mỏi mệt, tím tím, sai gân, bị đờn, bị ngã, chảy máu, đứt tay, cầm hàn, cầm thử, xoa điều khi bị, kiến hiệu vô cùng. (Ai muốn mua xin cứ hỏi ở các nhà Bại-ly)

Phòng-tích « CON CHIM » ở khắp các tỉnh Trung, Nam, Bắc-Kỳ Cao-Mên, Lào.

LOAN, DŨNG

TẬP 1

ĐÔI BẠN

TRUYỆN DÀI của NHẬT-LINH

(Tiếp theo)

CHƯƠNG VI

BIẾT là Thái rất cương quyết, nói mãi cũng vô ích, không thể đổi được ý định của Thái, Dũng giờ tay bắt tay bạn từ biệt:

— Chúng tôi không thể giúp được anh gì nữa?

Thái giữ bàn tay Dũng trong tay mình:

— Anh cần gì phải áy náy. Mỗi người một cảnh. Đến như lần trước tôi muốn anh Cận đi với tôi làm mà cũng đành để anh ấy ở lại. Thế cũng may.

Dũng thấy hai mắt Thái sáng quắc một cách ghê sợ. Thái chậm rãi nói tiếp theo:

— Lần này khác nhiều. Hai anh giúp tôi thế này là đủ lắm rồi. Khi nào đến bước liêu thì chỉ nên cần đến một người thôi.

Trúc đề chân lên bàn đạp nói:

— Thế bây giờ chúng tôi về... Anh nhớ lát nữa bóc bánh gai mà ăn, bánh gai ở bên đò Giỏ, phải biết, ngon có tiếng.

Ra đến ngoài đường cái, Trúc nhìn Dũng, lắc đầu:

— Anh đoán không sai. Thái đã đến bước không cần gì cả, không thiết gì đến cả sống nữa.

Dũng nói:

— Tôi thương anh ấy quá. Anh ấy khổ suốt đời.

— Nhưng đã chắc đâu là anh ấy khổ.

Dũng giảng giải:

— Không phải anh ấy liều thân như thế là khổ đâu. Khổ là vì anh ấy không còn biết sống và làm theo đường nào để đến nỗi chỉ còn một bước liêu thôi.

Dũng nghĩ đến cách sống khôn dòn của Thái sau khi bị đuổi khỏi nhà trường và nghĩ đến hiện tình của mình và Trúc.

— Còn bao nhiêu các anh khác cũng bó buộc như Thái, cũng

phát phơ vô định như Thái, nhưng ít ra các anh kia còn hy vọng, còn tìm. Có lẽ tìm, tìm mãi suốt đời không ra, nhưng cứ sống để tìm, thế cũng đủ.

Trời lấm lấm mưa, nhưng nền trời ở phía xa lại sáng hẳn lên. Rặng cây nhãn trên đê, cạnh bên đò Giỏ mờ rờ trong mưa bụi và khói ở các mái nhà tỏa ra như mấy vết mực tàu dương lan trên tờ giấy trắng ướt đầm nước.

Qua đò, vào hàng nghỉ ngơi và mua bánh gai xong, hai anh em cầm đầu đạp thật nhanh để kịp về tới huyện, trước khi tối trời. Mưa đã tạnh, nhưng về chiều gió càng rét. Hai bên đường, tiếng nhai nhai như hay trong gió.

Dũng nghĩ đến căn buồng của chàng, hơi ẩm trong chân nệm và những chữ in đẹp trên một trang sách quý dưới ánh đèn.

Nhưng Dũng vẫn không vui vẻ. Chàng thấy một sự ảm nản rợn ở trong lòng, một sự ảm nản vô cơ, không cội rễ, lúc xa lúc gần như tiếng nhai hai bên đường, không biết đích ở chỗ nào đưa đến.

Tới đầu phố huyện thì trời tối hẳn. Qua hàng rào cây, trường học có ánh đèn thấp thoáng. Dũng và Trúc cùng đạp thong thả lại. Trong khung cửa sổ, Dũng nhìn thấy bóng Thảo đứng xây lưng ra ngoài; cạnh cây đèn có chao bằng lụa xanh, Lám đường cúi đầu viết. Dũng bấm chuông liền thanh. Trúc cất tiếng nói thật to:

— Sang năm thế nào cũng đổ tú tài. Thân giảng về báo mộng cho đầy. Học chăm làm gì cho mệt.

Rồi chàng hát tiếp theo:

— Bên anh đọc sách, bên nàng dưng trơ.

Hai người cùng cười rồi đạp thật nhanh cho Thảo không kịp

nhận ra là ai.

Dũng nói:

— Gia đình lạc thú.

Về đến công, thấy trong nhà Đỉnh có ánh đèn « măng-xông » sáng xanh, Dũng nói:

— Dân này lại tổ tôm chứ gì. Sống đề đánh tổ tôm hay sao mà đánh mãi không chán.

Qua giá lộ bộ bằng đồng bóng loáng, lần trong đám người ngồi trên sập đánh tổ tôm, Dũng trông thấy ai như Loan. Chàng bảo Trúc:

— Ta rẽ qua vào đây đã. Trong này chắc sẵn thức ăn.

Nghe nói có sẵn thức ăn, Trúc biểu đồng tình ngay. Dũng và Trúc bỏ mũ bước vào nhà, cũng cất tiếng một loạt:

— Chúng tôi đói lắm rồi. Trong này chắc có thức ăn ngay.

Mọi người quay ra, ngờ ngác nhìn Dũng và Trúc đầu tóc rối bời và quần áo ướt đầm nước mưa. Hiền nói:

— Ma quỷ ở đâu hiện về thế này?

Dũng nghiêm trang đáp:

— Em sang thăm lúa ở bên ấp.

Đỉnh nói:

— Lúa đâu bây giờ mà thăm với nom. Rõ chú này!

Dũng cười:

— Ủ nhì. Tôi quên đi mất đấy. Thuần, vợ Đỉnh, nói:

— Chú Dũng thì làm ruộng với làm nương gì. Nay mai chú ấy ra làm quan rồi, chú ấy cần gì đến ruộng. Hai ông tướng lại đi mò mẫm ở đâu về chứ gì?

Dũng hơi khó chịu, đáp:

— Có lẽ.

Không nhìn hẳn vào chỗ Loan ngồi, nhưng Dũng biết rằng từ lúc vào, Loan vẫn chăm chú nhìn mình. Loan ngồi khuất sau Hiền đề không ai chú ý đến. Nàng không nói, không mỉm cười, chỉ yên lặng nhìn Dũng.

Dũng đặt mũ xuống bàn và đứng dựa vào thành ghế, hơi nghiêng người để lần mặt trong bóng tối. Loan biết rằng Dũng muốn được tự do nhìn lại mình; hai con mắt nàng bỗng tươi hẳn lên dưới ánh đèn và hai hàng lông mi nàng hơi rung động. Nhìn Loan, Dũng thấy rõ cái ý nàng muốn bằng hai con mắt lặng lẽ diễn cho chàng biết nỗi vui sướng anh thầm được trông thấy mặt chàng.

Loan cất tiếng nói:

— Tôi chịu các anh thôi. Để thường các anh không biết rét là gì.

Trúc đáp:

— Truyện, có bảo làm ruộng mà không tập chịu được rét thì làm thế nào nời.

Dũng nói tiếp:

— Có đi ra ngoài mưa rét, khi về mới biết là ấm, có Loan ạ.

Trúc nói:

— Mà nhất là đói. Giờ chúng tôi về thay quần áo, lúc sang may sao lại có sẵn sàng thức ăn.

Loan nói:

— Hai anh không lo. Ông chú bà chủ giờ bận đánh tổ tôm, để tôi tiếp họ hai ông quý khách này cho.

Về buồng mình, Dũng hỏi vợ già, người vú trước kia nuôi Dũng:

— Bà tham Hiệu hôm nay có đến không?

— Có, cậu ạ. Có cả cụ thượng bà.

Hỡi những ai đang thiếu hạnh phúc...

Hãy mau gửi thơ về hội thầy

NGÔ - VI - THIẾT

28 Bourrin - HANOI

Thầy Thiết sẽ bảo cho ta biết cách đi tới hạnh phúc đời đời, nhất là về công danh sự nghiệp, tình duyên và con cái, cửa tài, tên bệnh tật. Ta chỉ cần gửi chữ ký của ta, tên tuổi và kèm theo ngân phiếu 1p. trong hai ngày sẽ nhận được những lời khuyên răn và sẽ được biết số phận ta ra sao.

Vì nhiều việc quá xin miễn tiếp khách tại nhà.

TRONG SƯƠNG GIÓ

(Tiếp theo trang 17)

Nó nói đúng mấy chữ dùng để chỉ bệnh kín.

Nó vẫn nói :

— Mùa rét thì hơi khô một tí. Nhưng mùa nực thì phải biết là há ghê lắm. Com tây, nước chanh luôn luôn!

Nó giảng rõ cho tôi nghe :

— Com tây đây nghĩa là... « nước gạo tây » cũng vậy. Còn nước chanh, là nước chanh uống thừa. Chẳng vì cháu cứ hay đưa giúp các nhà bác bán hàng ấy mà. Tây uống còn thừa thì cháu soi! Có hôm, cữ uống thế mà nó thôi chả được!

Nó giảng giặc :

— Ở Hà-nội như cháu ít khi chết đói lắm nhé! Chẳng như tháng này! Trông thấy tây bay đội xếp thì rúm lại như con sâu.

Thằng bé buồn bã, thở ra :

— Chuyện! Người ta chưa quen mà nì.

Ngày hôm sau, buổi trưa, tôi trở lại chỗ cũ. Quanh một gánh hàng nước với, tôi thấy cả hai đứa bỏ gối ngồi đó, mặt thần lẫn như vừa cãi nhau xong.

Trông thấy tôi, thằng lớn nhận được mặt, hớn hở gọi tôi ra một chỗ để phân vua :

— Ông à, khổ quá! Ông nhìn thằng Tý mà xem. Có phải là nó khôn nạn quá không? Vì nó lấm la lấm lét, nên thành thử vừa hồng bét cả. Thế này nhé. Gặp một con mụ hàng xôi, cháu đã dặn thằng Tý cứ xông vào ăn thả cửa đi. Ăn chán xong rồi mua

thêm, gói lại đem đi, ra đợi cháu ở Bách-thú. Cháu cũng cố chén một bụng cho thật là no. Xong rồi, ông nghe chưa? Chỉ còn cháu với mụ đó. Đã có hai cách : một là nói khó xin với nó. Hai là ù té chạy.

Tôi hỏi :

— Nó bắt được thì chết.

Nó hữu mới :

— Dễ nhì. Bộ con mẹ nhà quê « đình dù » ấy thì chạy đi đâu! Chỉ vương vấy là đủ ngã hộc máu mồm ra rồi. Mà cháu đó nó có dám rời gánh hàng ra để đuổi cháu đấy! Tụi « yêu » nó « mưa » xôi thì bỏ mẹ. (mưa : ăn cắp).

— Thế nó kêu?

— Nó kêu à? Kêu đến bảy ngày cũng vậy, chỉ tổ làm trò cười cho người ta thôi. Vì chỗ này, « u xà » đội xếp?

— Sau, ra làm sao?

Mặt thằng đó, hồng dài ra :

— Sau, con mẹ đó nó không bán. Nó bắt cháu phải trả tiền trước, mới khổ cho chứ!

Trọng Lang

PHARMACIE TIN THÂM HOÀNG TÍN

Pharmacien de 1ère classe

5 et 7, Rue Neyret,
Place Neyret, HANOI

Hiện thuốc Tây Vườn hoa
cửa Nam

TEL. 380

Thuốc mới giá hạ

Rentrée des classes

Vous trouvez à l'IDEO tous les articles
scolaires nécessaires à vos enfants

Articles de bonne qualité leur donnant le goût au travail.

Articles « RECLAME » vous permettant de faire des économies :

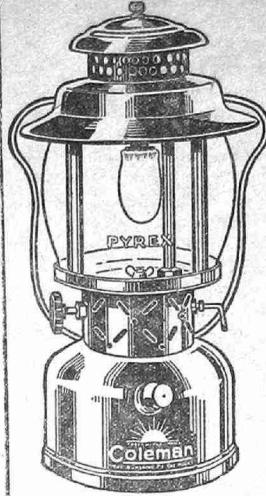
- Cahier de brouillon « RECLAME » 100 pages . . . 0\$09
- Boîte de 100 copies doubles, beau papier . . . 1. 89
- Ramotte de 100 — quadrillé multiple . . . 0. 70
- Plumier laqué, couvercle chromes 0. 80
- Compas spanopics : 15 et 4 pièces . . . . . 0.65 à 0. 35
- plats nickelé réversible double usage . . . 1. 00
- plats nickelé en pochette . . . 3.10-1.63 à 0. 98
- Nécessaire scolaire 4 pièces pochette cuir 0. 40

Catalogue des articles scolaires sur demande

L'IDEO PAPETERIE — LIBRAIRIE
HANOI — HAIPHONG

ĐÈN MĂNG-SÔNG

COLEMAN

Hiệu đèn măng-sông có bom
tốt nhất bên Huế-Kỳ.
Sáng nhất, chắc chắn dễ dùng.
Đèn Coleman có 2 cỡ sáng :

200 — 300 bougies

300 — 500 bougies

Có thứ dùng dầu xăng,
có thứ dùng dầu hôi.

Manchon — Măng-sông

Coleman nhãn xanh

300 — 500 bougies

N. 999 200 - 300 bougies

N. 1111 300—500 bougies

Có trữ bán nơi :

Lê huy Lê, 70, Rue des Paniers

Đặng văn Tân, 29, Rue du Coton

Quảng hưng Long, 79, Rue des Paniers

T.H. CAT

Trần Châu Tín

0.20

BAG AI

NGƯỜI TONG ĐOC PHUONG Cholón

Ngựa và trị

CÂN-NHIỆT

CÓ

BAN-TRAI

KINH-PHONG

Thời bình 15 Phúc

BÁN KHẮP NƠI

Sữa **NESTLÉ**
Hiệu con Chim

SỨC MẠNH CỦA TRẺ CON
BAO THẦU CHO CHÍNH PHỦ PHÁP

BỘC QUYỀN BÀN : cho các nhà
thương, các nhà hộ-sinh và
các nhà thương binh, v. v.
ở Trung-ky, Bắc-ky và Cao-Mán

HỘI VẠN-QUỐC TIẾT-KIỆM

HỘI TƯ-BÓN LẬP THEO CHỈ-DU NGÀY 12 AVRIL 1936

Vốn đã đóng tất cả: 1 triệu hương bạc và 8 triệu quan tiền Pháp

HỘI QUẢN
7, Avenue Edouard VII
Thượng-Hải

80 tiền dự trữ tới ngày
31 Décembre 1936
(cho hội Đông-Pháp)

\$ 2.339.121,43

\$ 2.227.770,53

Tiền cho vay trong cõi Đông-Pháp để đảm bảo số tiền đóng

← vào Hội kế tròn đây

XỔ SỐ HOÀN VỐN CHO PHIẾU TIẾT-KIỆM MỖ NGÀY

CHI NGÀNH
& Saigon

28 Mars 1938

CHI NGÀNH
& Hanoi

Đv, phố Tràng-thị

Chủ tọa: Ông SOULET & SAIGON

Dự kiến: Các ông PHAM-KHAC-MINH và HUYNH-VAN-DAL

CÁCH THỨC SỐ 1 - MỖI NGUYÊN VỐN

80 nhân theo những số quay & bánh xe ra: 2603-5604-7272
9737-13861-15262-19467-23924-26092-29952.

Và được hưởng quyền lợi kỳ số sẽ này:

15202	Ông HUYNH-TRONG-BOC, Thầu khoán phố Arènes - Long thọ - HUE	400\$
26092	Ông VO-VAN-TO, & KANDAL	400\$
29952	Về chưa phát hành.	

CÁCH THỨC SỐ 2 - MỖI NGUYÊN VỐN

Hạng bộ trúng: 728 có các phiếu số 6374-8227-16575

Và được hưởng quyền lợi kỳ số sẽ này:

6374	Ông BUI-DINH-TINH, Phủ Thông-sứ - HANOI	1.000\$
------	---	---------

CÁCH THỨC SỐ 3 - MỖI NGUYÊN VỐN

Hạng bộ trúng: 977 có 1 phiếu số 977

Và được hưởng 2 nguyên lợi kỳ số sẽ này:

977	Ông LEONG MONDOT, Giám binh ngạch khổ xanh hưu trí số 35 phố Brodeaux - THANHHOA	1.000\$
-----	--	---------

Xổ số trả tiền lãi cho phiếu số 3 - số tiền chia: 120\$00

Phiếu số 419 đã trúng ra là phiếu 125\$00 đã hủy bỏ

8 phiếu sau này được chia số tiền lợi ấy:

432	Ông VO-THANH-BAU, & CHOLON	125\$75
436	Ông BUI-VAN-VINH, & CHOLON	125\$75
437	Ông BUI-VAN-VINH, & CHOLON	125\$75
446	Bà TRAN-THI-CHIEU, & BAC-LIEU	125\$75
465	Bà NGUYEN-VAN-DO, & GIADINH	125\$75
471	Bà NGUYEN-THI-THUOC, & THUDAUMOT	125\$75
480	Ông HOANG-PHI, & SONGCAU	125\$75
483	Ông PHAM-VAN-LIEU & SAIGON	125\$75

CÁCH THỨC SỐ 5

Xổ số thứ 1 - HỘI VỐN GẤP BỘI

1402A) Về đã bán lại.

Xổ số thứ 2 - HỘI NGUYÊN VỐN

Hạng bộ trúng: 671 có các phiếu số 29672-17386-17895A-453-23816A

Và được hưởng quyền lợi kỳ số sẽ này:

4972	Ông GEORGES BRUNEAU, Nhà máy nước - HANOI (và tại gộp).	1.475\$
17386	Ông JEAN FAUVEL, số 34 phố Paul-Bert HAIPHONG	1.000\$
17895A	Có HOANG-THI-KIM-TINH, & TAM QUAN	200\$

Xổ số thứ 3 - MIỄN GÓP

Hạng bộ trúng: 446 có các phiếu số 5362A-7712A-27709A

210868-6788-51258-9948

	Vé được hưởng quyền lợi kỳ số sẽ này	Giá bán	Vốn
5362A	Có THAI-KIM-DIEU, & CHOLON	119\$20	200\$
7712A	Vé vô danh & SAIGON	119\$20	200\$

Kỳ số sẽ sau nhằm vào ngày thứ năm 28 Avril 1938 hồi 11 giờ sáng tại số chính của bản hội bên cõi Đông-Pháp, 26 đường Chaignessa & Saigon.

Hội cần dùng Đại-Lý và kinh-kỹ-viên có đủ tư cách và giấy chứng nhận tốt.

PHIẾU MỚI CÁCH THỨC « P »

Phiếu TIẾT-KIỆM cách thức P của hội

VẠN-QUỐC TIẾT-KIỆM

có thể gộp một số vốn là:

10.000\$	—	25\$00
8.000	—	20\$00
5.000	—	15\$00
4.000	—	10\$00
2.000	—	5\$00
1.000	—	2\$50

Kể ngay từ tháng đầu mỗi mua, phiếu sẽ được dự cuộc xổ số hoàn vốn trước kỳ hạn đã định. Phiếu trúng ra, thì được hoàn lại ngay số tiền bằng vốn phiếu, cùng kể số tiền người chủ phiếu đã góp được ngân nhà rồi vậy. Mỗi khi lĩnh tiền rồi, người chủ phiếu chẳng phải đóng chat nữa hết. Nếu chúng có may trong các cuộc xổ số thì vốn phiếu sẽ hoàn lại sau 25 năm là số tiền...

VIÊN ĐỒNG LẬP BÓN

Hội Đông-Pháp vô danh bản vốn 4.000.000 phát lũng, một phần tư để góp rồi. Công ty hành đồng theo chỉ dụ ngày 12 tháng tư năm 1916. Đăng bạ Hanoi số 419

Món tiền lưu trữ: 858 550p71

Tính đến ngày 31 Decembre 1936 để hoàn vốn lợi cho người đã góp

HỘI ĐÔNG-PHÁP SÁNG LẬP NÊN BỞI HỘI LẬP BÓN TO NHẤT HOÀN CẦU: HỘI SÉQUANAISE LẬP BÓN GIÚP NHỮNG NGƯỜI BÈ DANH TIỀN

TỔNG CUỘC ở HANOI QUẢN LÝ ở SAIGON
32 Phố Paul-Bert - Giáp nội số 82 68, đường Kinh-Lập - Giáp nội số 21,55

Số tiền mà bản hội trả cho những người trúng số Lay
bản lại phiếu tính đến cuối tháng Février 1938 là: **813.289\$22**

KỶ SỔ SỐ THỨ NĂM MƯƠI SÁU

Những số trúng ngày 28 MARS 1938
Số hội chín giờ sáng tại số Quản-lý 68, đường Kinh-Lập (Bd Charner), Saigon
Do ông Baptiste Mogenet chủ đồn điền ở Tay Ninh, chủ-tạ, các ông Lê-kim-Pang thư ký thượng hạng lưu-tri ngạch Bưu-sĩn ở Giadinh, Fui-quốc-Thanh chủ đồn điền ở Thudaumot và ông Nguyễn-văn-Bay, nghiệp chủ ở Saigon chủ tọa

Nhưng phiếu
trúng nhân
theo số đã quay
& bánh xe ra

DANH SÁCH CÁC NGƯỜI TRÚNG SỐ

SỐ TIỀN HOÀN LẠI

TARIF "A"

Những số quay & bánh xe ra: 2124-649-61-1468-2357-2959-846-49-1324-1387-826-2549-443-186-1476-142-142.

3.649	M. Vo-van-Vang, Hưng-sư, Tân-Dức, Tanan	400\$
17.959	M. Phạm-van-Gia, Cựu lý-trưởng làng Mỹ-Lộc, Cẩm-khe, Kiến-An, phiếu 400\$	400.
18.846	M. Phạm-xuan-Thao, Tái-xã, Quangnai phiếu 1000\$	1.000.
25.324	M. Nguyễn-ngọc-Liên, Ty rượu, Kim-Thành, Haiduong, phiếu 400\$	400.
30.826	M. Nguyễn-van-Xuân, 60 phố Lò đúc, Hanoi, phiếu 1000\$	1.000.
39.186	M. Dang-hun-lanh, Thư-ký số Hòa-xa, Hanoi, phiếu 400\$	400.
43.476	M. Jean Conti, kỹ-sư ở Canh-nông, Huế phiếu 1000\$	1.000.
51.142	Phiếu này chưa phát hành.	

ANCIEN TARIF

Lần mở thứ nhất: Hoàn vốn bội phần

Những số đã quay & bánh xe ra: 8453-7564

phiếu này xóa bỏ ở Saigon vì thời không chơi

họ nữa.

Phiếu này xóa bỏ ở Saigon vì thời không chơi

họ nữa.

Lần mở thứ hai: Hoàn nguyên vốn

Những số đã quay & bánh xe ra: 1230-443-1075

1325-2616-716-1949-1954-726-2665-2762-1385

1014-841-1944-926-1139-2247-925.

M. Lưu văn Tào, bực sub, Cột Hạ, Ha-tinh Bu 200p.

Phiếu này không phát hành.

Lần mở thứ ba: Khỏi phải đồng tiền tháng

Những người có tên sau này trúng số miễn trừ

trị giá kể ở cột thứ nhất có thể bán lại ngay theo

giá tiền kể ở cột thứ hai.

Những số đã quay & bánh xe ra: 2276-2766

2190-574-234-2390-1549-765-1153-2647-535-658-281

2685-1436-1765-845-676-2947.

Mme Quan thi Ca, buôn bán, 41 phố hàng Đường

Hanoi phiếu 200p.

M. Nguyễn văn Thanh, Thưa phải, 1 thanh-Miền,

Hai-duong phiếu 200p.

M. Alexis Lan, kỹ sư, Saigon Bu 200p.

M. Nguyễn yên, làng Xuân Hòa, Nghệ-an phiếu 200p.

Phiếu này không phát hành.

Khí trúng số thì chủ về các việc giao lại cái về tiết-kiệm và lãnh tiền ngay

dù số bạc nguyên hiện.

Kỳ xổ số sau định vào ngày 28 Avril 1938, hồi 9 giờ sáng tại số Tổng-cục & số 32 Phố Tràng-Tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi

CÁC NGÀI CÓ MUỐN một số vốn lớn mà mỗi tháng chỉ phải để dành một số tiền nhỏ

Ngài cũng mong được dịp may trúng số và lãnh ngay một số tiền to thì?

Các ngài nên mua ngay thứ "TITRE A" của bản hội từ lúc mới mua về

VỀ TIẾT-KIỆM MỚI được lãnh 50% về tiền lợi

Người chủ về gây vốn bằng cách góp tiền từng kỳ trong một thời hạn có thể kéo dài đến 25 năm tùy theo ý muốn mà có thể lãnh ngay số vốn ra, nếu về mình

trúng & trong các kỳ xổ số hàng tháng, có được làm đến hết hạn về.

Ngài số tiền vốn đã cam đoan chủ về còn được hưởng thêm tiền lợi các ngày càng tăng lên

Hơn 52 TRIỆU đồng bạc số tiền vốn của các người vào xã Đông-Dương

Ví dụ: góp mỗi (một số vốn có hạn định) tháng 30\$ để gây (ít nhất là)	12.000\$
20.	8.000.
10.	4.000.
5.	2.000.
2.50	1.000.
1.	400.

Lúc nào tôi cũng cầu nguyện cho các khách hàng của tôi hạnh phúc trong mọi sự cho những người đang ở trong cơn khủng hoảng sắp gặp tôi để tôi chỉ bảo những điều hay mà mừng, đỡ mà tránh.

Muôn biết :

DĨ VANG, TƯƠNG LAI và HIỆN TẠI, CỬA NHÀ và NHÂN DUYÊN

gửi chữ ký tên (ký bằng chữ Hán hay quốc ngữ cũng được) tuổi và kèm theo ngân phiếu 7 hào cho

Prof. Khanhson

38, JAMBERT - HANOI

Cho được tiện việc, lời cắt mấy Nam, Nữ thay mặt tôi đi các tỉnh trong Nam, ngoài Bắc để nhận chữ ký và tiền, vậy nếu người nào có các (carte) riêng của tôi và chân dung tôi thì các ngài hãy tin và khi nhận tiền cũng nên cần thận xem có dấu hiệu của tôi không. Ai muốn giúp tôi việc này xin mời lại chơi nói truyện sẽ được lương hậu, người nào không có cần bản tử tế thì đừng lại

ĐI HỘI CHỢ HUẾ KHÔNG MẤT TIỀN

Nên đi thăm Hội chợ Huế (15-4-38 à 26-4-38) tiện dịp đi xem làng xóm và dự nhiều cuộc diễn kịch trọng thể. Nếu muốn được lãi tiền lâu xa xin mời lại thăm gian hàng thuốc HỒNG-KHÊ số 69. Các thứ thuốc đều bán giá quảng cáo.

SÂM NHUNG BẠCH BÒ HỒNG KHÊ. — Lấy tinh chất ở cơ quan sinh dục của các loài vật rất mạnh chế luyện với Sâm Cao-ly, Lộc Nhung cùng với các vị thuốc bổ quý giá, nên dùng nó dần dần đến thân và bộ máy sinh dục của người ta làm cho trẻ lại khỏe ra như người được tiếp hạch, sinh ra được nhiều tinh huyết, ăn ngon miệng, ngủ yên giấc, tinh thần minh mẫn, bền trí nhớ lâu, đại tiện thuận, nước tiểu trong, khỏi đau lưng, bốc hỏa. Các ông dùng trong 2 ngày sẽ thấy trắng dương cơ khỏi, tinh đặc, trong khi phòng-sự không thấy nhọc mệt. Nếu ai có bệnh di-tình, lãnh tinh, nhiệt tinh, mộng tinh cũng khỏi. Đàn bà dùng được huyết tốt, kinh đều; bà nào có bệnh kinh nguyệt bất đều. sinh ra các chứng đau bụng, đau lưng, bốc hỏa, hoặc ra khí hư (bach đới hạ) cũng khỏi. Bà nào nuôi con thì tốt sữa, dễ chữa thì khỏe thai. Các cụ già đau lưng, đau mình mỗi một, kém ăn, kém ngủ hoặc có bệnh ho, bệnh thổ đờng cũng khỏi cả. Trẻ con dùng thuốc này sạch cam sãi bỏ đi, tiền thực. Nói tóm lại tất cả nam-phụ lão-ấu nếu ai cần phải bồi bổ sức khỏe thì không còn có thứ thuốc bổ gì hay bằng thuốc Sâm-Nhung Bạch-Bò Hồng-Khê này. Thuốc thơm ngon dễ ăn; các ông dùng thứ bao sáp vàng, các bà dùng thứ bao sáp trắng. Mỗi ngày ăn 2 viên vào sau bữa ăn sáng và tối trẻ con mỗi lần ăn nửa viên nữa, chia với chén nước chè. Mỗi hộp giá 1p00 (4 viên)

THUỐC HỒNG-KHÊ số 47. — Thuốc Tráng-Dương Kiên-Tinh đại bổ thận Hồng-Khê số 47 chế bằng Hoàng-hoa ngư-phieu, Hải-câu-thận, Yến-quảng, Sâm Nhung, với các vị thuốc v.v. bổ vào ngon. Giúp cho sự giao hợp được theo ý muốn. Giúp cho người đương sự yếu « bất lực », « liệt-đương » được mãn-nguyên, dễ thụ thai. Làm cho người vô tình sinh đẻ trở nên người đa sinh voi vè. Sau khi dùng thuốc này 6 hay là 12 tiếng đồng hồ có hiện quả hiển nhiên. Muốn chứng cho người nói trên đây, các ông các bà có dùng thử một gói Op25, sẽ thấy phòng sự khỏe mạnh lâu bền gấp mấy lần khác và sau lại thấy tinh thần minh mẫn không một chút mệt mỏi. Thuốc này chuyên trị bổ thận, gia-tinh, sinh khí chứ, bệnh liệt dương, bệnh tinh mau xuất. Mỗi chai lớn giá 1p. mỗi gói dùng được một ngày giá Op25.

THUỐC CÁI HỒNG-KHÊ. — Riêng chôn lần chế thuốc phiên nên ai cai cũng có thể bỏ hẳn được, mỗi ngày hút một đồng bạc thuốc phiên, chỉ uống ngày hai 5p, 3p, là hết hẳn được, nếu sai một, xin trả lại tiền gấp đôi.

THUỐC PHÒNG TINH HỒNG-KHÊ. — Giữ thép mà bước ngang trời! Thuốc Hồng-Khê chữa những người lẳng lơ! Hai câu Sấm truyền này, ngày nay quả thấy ứng nghiệm, vì thế mới đến Hồng-Khê thì ai cũng nghĩ ngay đến thuốc lậu và thuốc giang-mai; ai bị lậu không có mới hay kinh niên uống thuốc lậu Hồng-Khê số 30 mỗi hộp Op60 cũng khỏi hết ngay, ai bị bệnh giang-mai không có về thời kỳ thứ mấy, mới hay đã bộp cứt rồi, uống thuốc giang-mai Hồng-Khê số 14 cũng khỏi hết ngay một cách êm đềm mà không hại sinh dục (mỗi hộp giá Op60) nên khắp các nơi dân dân cũng biết tiếng :

Nhà thuốc HỒNG-KHÊ

38, Phố Chợ Hôm, Hanoi (Route de Huế)

Xem mạch cho đơn, bốc thuốc tên, có 100 mền thuốc hoàn tên, cao, đan gia truyền và kinh nghiệm, chế sẵn, đóng hộp, đóng chai theo phương pháp Âu Mỹ bán khắp cả nước Nam, bán sang cả Tây, Tân, Ai-lao, Cao-mên. Chưa đủ các lệnh nguy hiểm người lớn trẻ con. Bệnh nào thuốc ấy, có đơn chỉ rõ cách dùng và nói rõ bệnh căn, hết rồi thì tiền mà bệnh mau khỏi. Các thứ thuốc của nhà thuốc Hồng-Khê bày Hội-chợ Hải-phong năm nay được quan Toàn-quyền và quan Thượng-sát ban khen, các báo tây, nam tờ lời khuyến khích, và được thưởng « Bội tinh vàng ».